

K-30/02

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Splitu, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Slavka Lozine, kao predsjednika vijeća i Snježane Rudan, kao člana vijeća, te sudaca porotnika Joze Gudelja, Smiljane Babić i Petra Zovka, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tanje Marinković Zekić, kao zapisničara, u kaznenom postupku protiv optuženika pod 1) Tomislava Duića, pod 2) Tonća Vrkića, pod 3) Miljenka Bajića, pod 4) Josipa Bikića i pod 5) Davora Banića, pod 6) Emilia Bungura, pod 7) Ante Gudića i pod 8) Anđelka Botića, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske nakon održane glavne i javne rasprave dana 20. studenog 2002. godine, u nazočnosti optuženika pod 2) s braniteljem Slobodanom Mikulićem, odvjetnikom iz Splita, optuženika pod 5) s braniteljem Vinkom Ljubičićem, odvjetnikom iz Splita, optuženika pod 6) s braniteljicom Ankicom Luetić, odvjetnicom iz Splita, optuženika pod 7) s braniteljem Joškom Čehom, odvjetnikom iz Splita, optuženika pod 8) s braniteljicom Rene Laurom, odvjetnicom iz Splita, te u izočnosti optuženika pod 1), optuženika pod 3) i optuženika pod 4), u nazočnosti branitelja optuženika pod 1) Željka Olujića, odvjetnika iz Zagreba, branitelja optuženika pod 3) Evelina Tonkovića, odvjetnika iz Splita, te branitelja optuženika pod 4) Doris Košta, odvjetnice iz Splita, te Željka Gulišije, odvjetnika iz Splita, te zamjenika Županijskog državnog odvjetnika – Michele Squiccimarro, dana 20. studenog 2002. godine

presudio je:

OPTUŽENIK POD 1) **TOMISLAV DUIĆ**: JMBG: 3008969303215, sin Ante Duića, rođen 30. kolovoza 1969. godine u Vukovaru, s prebivališetom u Splitu, Jeretova broj 9, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, oženjen, djelatni pripadnik Hrvatske vojske, neosuđivan,

- OPTUŽENIK POD 2) **TONČI VRKIĆ**: JMBG: 0605960380117, zv. "Musa", sin Andrije i majke Radojke, rođene Majstorović, rođen 6. svibnja 1960 godine u Splitu, gdje i prebiva, Rudera Boškovića broj 11, državljanin Republike Hrvatske, oženjen, otac dvoje djece, sa završenom srednjom školom, strojobravar, djelatni pripadnik Hrvatske vojske, odlikovan medaljama "Oluja", "Ljeto" i "Spomenicom Domovinskog rata", osuđivan,
- OPTUŽENIK POD 3) **MILJENKO BAJIĆ**: JMBG: 2201966380066, sin pok. Vlade i majke pok. Marije rođene Litrić, rođen 22. siječnja 1966. godine u Zadvarju, općina Šestanovac, s prebivalištem u Jesenicama-Sumpetar, Poljička cesta broj 42, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, oženjen, otac jednog djeteta, sa završenom srednjom školom, umirovljenik, odlikovan "Spomenicom Domovinskog rata", osuđivan,
- OPTUŽENIK POD 4) **JOSIP BIKIĆ**: JMBG: 0602968380052, zv. "Ćop", sin Ante i majke Marije, rođene Kustura, rođen 6. veljače 1968. godine u Splitu, gdje i prebiva, Vrh Visoke broj 44, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, oženjen, otac jednog djeteta, sa završenom srednjom školom, soboslikar, umirovljenik, odlikovan "Spomenicom Domovinskog rata", osuđivan,
- OPTUŽENIK POD 5) **DAVOR BANIĆ**: JMBG: 080495938033, zv. "Bane" i "Bokser", sin pok. Danijela i majke Milene, rođene Brajičić, rođen 8. travnja 1959. godine u Podstrani, općina Podstrana, s prebivalištem u Splitu, Vrlička 34, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, oženjen, otac dvoje djece, sa završenom srednjom školom, autolakirer, djelatni pripadnik Hrvatske vojske, odlikovan "Spomenicom Domovinskog rata" i "Spomenicom Domovinske zahvalnosti", te medaljama "Bljesak" i "Oluja", neosuđivan,

OPTUŽENIK POD 6) **EMILIO BUNGUR**: JMBG: 1002960380076, sin pok. Milana i majke Dragice, rođene Jurišić, rođen 10. veljače 1960. godine u Šibeniku, s prebivalištem u Splitu, Iločka broj 20, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, sa završenom brodograđevnom školom, mehaničar, oženjen, otac dvoje djece, zaposlen, neosuđivan,

OPTUŽENIK POD 7) **ANTE GUDIĆ**: JMBG: 0902971380016, sin Jakova i majke Antice, rođene Gudić, rođen 9. veljače 1971. godine u Donjem Postinju, općina Muć, s prebivalištem u Solinu, Domovinskog rata broj 26, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, sa završenom osnovnom školom, umirovljenik, oženjen, bez djece, odlikovan "Spomenicom Domovinskog rata" i "Spomenicom Domovinske zahvalnosti", neosuđivan,

OPTUŽENIK POD 8) **ANĐELKO BOTIĆ**: JMBG: 2910967380079, sin Blaža i pok. Stane, rođene Taslak, rođen 29. listopada 1967. godine u Labinu, općina Prgomet, s prebivalištem u Kaštel Novom, Rudine broj 25, općina Kaštela, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, sa završenom osnovnom školom, djelatni pripadnik Hrvatske vojske, oženjen, otac dvoje djece, odlikovan "Spomenicom Domovinskog rata" i "Spomenicom Domovinske zahvalnosti", te medaljama "Ljeto i "Oluja", neosuđivan,

temeljem odredbe čl.354. st.1. i 3. Zakona o kaznenom postupku, a u svezi sa Izmjenama i dopunama ZKP-a "NN" 58/02,

oslobađaju se optužbe

da su u razdoblju od ožujka pa do rujna 1992. godine, u Splitu, i to Tomislav Duić, kao zapovjednik Vojno istražnog centra u sastavu 72. bojne Vojne policije Hrvatske vojske, a u naravi vojnog zatvora "Lora" u Splitu, a Tonći Vrkić u svojstvu njegovog zamjenika, a zatim Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, kao pripadnici interventne grupe – voda 72. bojne Vojne policije, te Emilio Bungur, Ante Gudić i Anđelko Botić, kao stražari, u navedenom Vojnom zatvoru "Lora", zajedno za sada

neutvrđenim osobama u Vojno istražnom centru odnosno Vojnom zatvoru "Lora" u kojem su bili smješteni pripadnici hrvatske vojske radi različitih stegovnih prijestupa i ratni zarobljenici, bez ikakvog pravnog osnova držali i veći broj zatočenih civilnih osoba, uglavnom srpske nacionalnosti zbog sumnje da su navodno sudjelovali u neprijateljskim djelovanjima protiv Republike Hrvatske, prema kojima su se postupajući protivno odredbama čl.3., 13., 27. i 32. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1999. godine, čl.75. Dopunskog "Protokol I" i čl.4. Dopunskog "Protokol II", oba iz 1977. godine donesena uz navedene Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. ponašali vrijeđajući njihovo ljudsko dostojanstvo i osobito ih ponižavali fizički i psihički zlostavljali, mučili, i tjelesno kažnjavali, sve i do usmrćenja nekih od njih,

- pa da su tako 14. lipnja 1992. godine, nakon što su prethodnog dana, protivno odluci istražnog suca Vojnog suda u Splitu, u Vojni zatvor "Lora", između ostalih dovedeni Nenad Knežević i Gojko Bulović, iako su prema rješenju o provođenju istrage i određivanju pritvora, zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo oružane pobune, trebali biti smješteni u Okružnom zatvoru Splitu na Bilicama, za vrijeme dok su ih oko 20,30 sati čuvari Anđelko Botić i Ante Gudić, pod prismotrom zapovjednika straže Emilia Bungura provodili iz jednog dijela zatvora u drugi, označen kao "Blok C" i nakon što je Nenad Knežević pokušao pobjeći preko žičane ograde zatvora visoke 1,70 metara, Emilio Bungur i Tonći Vrkić spriječili ga u torne i ispalivši prema njemu neutvrđen broj hitaca iz pištolja, zadavši mu strijelne rane ruke i noge, od kojih je jedna laka, druga teška povreda, a obje bezopasne po život, vratili Nenada Kneževića u zatvorski krug gdje su u međuvremenu po pozivu kao pripadnici interventnog voda došli Miljenko Bajić, Josip Bikić, Davor Banić, te upravnik zatvora Tomislav Duić, gdje su ga svi zajedno tako ozljeđenog i dok je ležao na zemlji stali gaziti i udarati nogama, rukama i za sada neutvrđenim predmetima, nanjevši mu više krvnih podlijeva na glavi, posebno ispod krvne moždanice, krvarenje u predjelu velikog i malog mozga, te otok mozga, koje predstavljaju tešku tjelesnu povredu, zatim oguljotine lijevog lakta koljena, te desne potkoljenice, nagnječenje trbuha sa krvnim podlijevima potrbušnice s obje strane u bubrežnim ložama, nagnječenje glave gušterače a uz to nagnječenje prsnog koša, prijelom od VII do X rebra, s lijeve strane te VII do IX rebra s desne strane, prijelome kostiju, u predjelu grudnog koša, teške povrede trbuha i glave opasne po život, od kojih je ozljeda nakon što su ga u Klinički bolnički centar Split na smrt premlaćenog i bez svijesti odveli istu večer Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, preminuo 23. lipnja 1992. godine,

- noću 14. na 15. lipnja 1992. godine iza 01,30 sati Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, nakon što su se tijekom noći vratili iz bolnice gdje su odveli Nenada Kneževića, zajedno sa Tomislavom Duićem i Tonćom Vrkićem, otišli u sjeverni dio zatvora označen kao "Blok C", u koji su stražari Emilio Bungur, Anđelko Botić i Ante Gudić u međuvremenu premjestili Gojka Bulovića i pri tome ga već oni sami izudarali nogama i rukama, ušli u njegovu čeliju i stali ga gaziti, udarati nogama, rukama i neutvrđenim predmetima, a zatim izvukli u zatvorski hodnik i tamo nastavili tući nanjevši

mu mnogostruke ozljede i to brojne krvne podlijeve prsnog koša, lijevog prsišta, trbuha, čela, i desnog lakta i višestruke prijelome rebara i to od II do VII s lijeve strane i od VII do IX s desne strane, krvni izljev u lijevo prsište, prijelom slabinske kralježnice, krvarenje potrbušnice oko oba bubrega, nagnječenje pluća, jetre, koje povrede čine cjelinu i pretstavljaju tešku i po život opasnu tjelesnu povredu, koja je dovela do smrtnog ishoda, od kojih ozljeda je Gojko Bulović preminuo neposredno nakon toga ostavljen tako premlaćen na zatvorskome hodniku,

- kroz navedeno razdoblje posebno 13. lipnja 1992. godine više civilnih osoba srpske nacionalnosti i to Mirka Šuška, Lazu Ostojića, Branka Borovića, Tomu Krivića, Radu Krivića, Uglješu Bulovića, Duška Galića i Jovu Prkuta, nakon što su uhićeni i dovedeni u Vojni zatvor "Lora" prilikom ispitivanja koje je provodio Tomislav Duić, tukli i maltretirali te posebno preko štipalica koje su im stavljali na usne školjke, puštali jake udare indicirane struje, tako da bi im od toga jezik bio blokiran, a govor nerazgovjetan i mutan, a isto tako noću im kroz otvorena vrata čelije gurali i pokazivali oružje i prijetili smrću. zadavši im na opisani način vidljive hematome u većim površinama, krvne podlijeve, posebice u visini bubrega, kao i dijelu njih zujanje i bol u ušima,

- u vremenu od 19. do 29. kolovoza 1992. Milosava Katalinu dovedenog bez ikakvog osnova u Vojni zatvor "Lora" tukli i ponižavali, noževima prijetili da će mu odsjeći uši, cijev pištolja gurali mu u usta i prijetili mu "Kevinom jamom", a prilikom navodnog "isceniranog" ispitivanja priključivali ga na izvor inducirane električne energije tzv. "poljski telefon", šakama ga prisiljavali da u zatvorskome dvorištu se svlači gol i šmrkovima polijevali vodom, kao i prisiljavali druge zatvorenike da ga prljavim zatvorskim krpama "brišu" po licu, očima, ušima i jeziku, što su ponavljali u više navrata za vrijeme dok su ga držali u zatvoru od čega je zadobio prsnuće ušnih bubnjića, izbijen mu jedan i slomljena dva zuba, višekrvnih podljeva po cijelom tijelu, kao i više drugih za sada neutvrđenih ozljeda, te značajne promjene psihičkog zdravlja uslijed pretrpjenog straha,

- kroz navedeno razdoblje od 28. kolovoza do 2. rujna 1992. godine, Đorđa Katića na isti način i bez ikakvog pravnog osnova dovedenog u Vojni zatvor "Lora", pod istim okolnostima udarali nogama, šakama i gumenim palicama, što su nastavili raditi, čak i u prostorijama bivše "Vojne bolnice" gdje su ga odvezli na intervenciju radi zadobivenih ozljeda, zatim ga priključivali na tzv. "poljski telefon", prisiljavali ga da ozljeđen i izmrcvaren trči po krugu zatvora, utjerivali ga u pasju kućicu i prisiljavali ga da laje i pozdravlja fašističkim pozdravom, što su ponavljali u više navrata, kroz četiri dana koliko su ga držali u zatvoru, a potom ga bez objašnjenja pustili, kroz koje je vrijeme Đorđe Katić zadobio brojne oguljotine, razderotine i krvne podlijeve po glavi i čitavom tijelu i što je sve kod istog zbog pretrpjenog straha izazvalo značajne promjene psihičkog zdravlja,

dakle kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijali, mučili, nečovječno postupali prema civilnim osobama i nanosili im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja,

pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva – djelo označeno u čl.120. st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske “NN” broj 31/93.

Temeljem odredbe čl.123. st.1. Zakona o kaznenom postupku svi optuženici se oslobađaju snaranja troškova postupka te isti padaju na teret proračunskih sredstava ovog suda.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu optužnicom pod brojem K-DO-131/01 od 25. ožujka 2002. godine optužilo je Tomislava Duića i dr. zbog kaznenog djela iz čl. 120. st.1. OKZRH (“Narodne novine” broj 31/93), a koje djelo da su počinili na način i u vrijeme navedeno u optužnici.

Po čl.305. st.5. ZKP-a a u svezi s Izmjenama i dopunama ZKP-a “NN” 58/02, nakon saslušanja stranaka vijeće je donjelo rješenje da se Tomislavu Duiću sudi u odsutnosti, a 19. rujna 2002. godine po istom članku, a nakon saslušanja stranaka, vijeće je također donjelo odluku da se optuženicima Miljenku Bajiću i Josipu Bikiću, sudi također u odsutnosti.

Iznoseći obranu optuženik Tonći Vrkić navodi da je u postrojbe Hrvatske vojske stupio negdje u kolovozu 1991. godine, a prvi ugovor s Hrvatskom vojskom da je potpisao u listopadu 1991. godine. U postrojbe 72. bojne Vojne policije da je pristupio 15. veljače 1992. godine, kao zapovjednik “bacača”. Tijekom 1992. godine, sredinom godine i to kroz ljeto da je postavljen za zamjenika upravitelja Vojnog istražnog centra. Tom prigodom da mu je usmeno rečeno “Ajde, idi dolje, budi zamjenik upravitelja”, a to da mu je rekao zapovjednik Galić. Upravitelj zatvora da je bio Tomo Duić. Sve osobe koje su radile u Vojno istražnom centru da su se formacijski nalazile u sastavu 72. bojne Vojne policije, da je tu bilo pričuvnih i djelatnih osoba. Formacijski da je on odgovarao Tomislavu Duiću kao zamjenik, a isto tako da su upravitelju Duiću bili podređeni zapovjednici straže. Zapovjednik jedne straže da je bio Zoran Doždor, druge Emilio Bungur, a treće jedan od Perišića, da li Davor ili Damir da se ne bi mogao sa sigurnošću izjasniti. Zapovjednik Galić da je dostavio Duiću popis vojnih osoba koje imaju pravo pristupa u zatvor u cilju obavljanja informativnih razgovora sa pritvorenicima. Sve druge osobe da nisu imale pravo pristupa u Vojno istražnom centru. Dok je on bio u Vojno istražnom centru uz njegovu suglasnost da nitko nije ušao u pritvor. On uglavnom da je bio “slobodnjak”, da je vodio računa o prehrani, da je vodio pritvorenike kod liječnika i

da su to bili uglavnom njegovi poslovi kao zamjenika upravitelja zatvora. Miljenko Bajić da se nije nalazio na popisu osoba koje su imale pravo pristupa pritvorenicima kao ni Josip Bikić. Za Davora Banića da se ne može sjetiti da li je jedno vrijeme bio stražar, pretpostavlja da jest. Emilio Bungur da je bio zaposlenik u zatvoru, a Ante Gudić i Anđelko Botić da su bili stražari. Nema nikakvih saznanja da bi Miljenko Bajić i Josip Bikić pristupali u pritvor, te neovlašteno ulazili i pristupali pritvorenim osobama.

U svezi sa kritičnim danom koji je bio 14. lipnja 1992. godine da on ne zna što se dogalo, jer je u to vrijeme bio u vojarni "Dračevac". Kada se vratio u "Loru" i dok je sjedio u dežurani da mu je pristupio jedan od stražara i rekao mu "umro je još jedan". Onda je otišao sa stražarem i zatekao ga u prostoru WC-a kako leži, potom da ga je polivao vodom, misleći da je u nesvijesti, ali da je shvatio da je tijelo beživotno, da se ne diže, te da je pitao osobe koje su tu bile u čeliji kako je ta osoba došla do WC-a, a oni su mu odgovorili da je "otpuzao" na koljenima. O tome da je odmah izvijestio zapovjednika Galića, a da ne zna da li je tada upravitelj zatvora Tomo Duić bio u zatvoru, pretpostavlja da jest. Isto tako da je odmah pozvao hitnu pomoć i da je ta osoba ubrzo transportirana u bolnicu. Kada mu je stražar rekao da je mrtav i drugi da on nije upitao tko je prvi mrtav i o kome se radi. U svezi s oštećenikom sada pokojnim Nenadom Kneževićem, navodi da se sijeća događaja od 14. lipnja 1992. godine, koji se zbio negdje oko 17,00 sati. On da je tada bio u dežurani, a pritvorenici da su prebacivali štramce za ležaj u svoj blok. U jednom momentu da mu je utrčao jedan od pritvorenika i vikao "bježe, bježe". Potom da je on istrčao vani i da je vidio Kneževića kako je već preskočio žičanu ogradu i da je on potom odmah počeo pucati za njim još dok se nalazio u prostoru, a prethodno da ga je upozorio dva do tri puta "stani, stani, pucat ću". U tom momentu da je vidio Anđelka Botića na zemlji, a Ante Gudić da je bio nad Gojkom Bulovićem također na zemlji. Potom da je otvorio kapiju i da je trčao za Kneževićem, pucajući i to iz revolvera nasumice, a Knežević da je bio ispred njega cca 70 metara. Isti da je uspio zamaći za jednu zgradu, pa da ga je opet uspio u trku pronaći, a za njim da je trčao i Anđelko Botić s puškom, ali da nije pucao. Knežević da je trčao u smjeru "škvera" i kada su došli do ograde koja "Loru" dijeli od "škvera" da je pomislio da ga je izgubio i da mu je uspio pobjeći u "škver". Tu se skupilo 10-ak ljudi i jedan od vojnika da je primijetio Kneževića koji je bio skriven u "žbunju". Kako su imali informaciju da se Knežević bavi judom, da je rekao Botiću da budu oprezni. Stoga su Kneževića upozoravali i uvjeravali da se preda, te da tada još nisu ni znali da je ranjen. Nakon nekog vremena da su ga izvukli iz žbunja, te mu stavili lisice na ruke, potom da je došao jedan automobil i da su ga potom stavili u taj automobil i odvezli do prostora Vojnog istražnog centra. Tu da su sačekali patrolu Vojne policije koja je odvezla Kneževića u bolnicu, patrola da je Kneževića odvezla u jednom kombiju, ali da se ne može sjetiti ni marke ni boje tog automobila. Također, da se ne može očitovati da li su u toj patroli koja je odvezla Kneževića u bolnicu bili Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić. Nakon što je pritvorenik odvezen u bolnicu da je on sačekao suca istražitelja, potom da je napravljen fotoelaborat, zapisnik o očevidu i sve to da je završilo otprilike oko 23,00 ili 24,00 sata. Nakon toga da ga je zvao zapovjednik krim. službe da da izjavu, a zapovjednik krim. službe da je bio Livaja, misli da se zove Ivica. Izjavu da je dao u Dračevcu, negdje oko 02,00 sata iza pola noći, a potom oko 02,30 do 03,00 sati da se vratio u pritvor i da je onda imao tek saznanje o Buloviću.

U "Bloku C" da su smještali ratne zarobljenike, pripadnike Jugo vojske i četnike. Pri tome da nisu pravili razliku u smještaju ratnih zarobljenika i civilnog stanovništva, a Hrvatsku vojsku da su smještali u prednji dio zatvora. Također ističe da osobe, tj. ratne zarobljenike koji su se predali u "Gabeli" kao pripadnici JNA, da su tretirali kao "slobodnjake" i da su bili u prednjim prostorijama. Tu da je bilo 18 ročnika i 2 kapetana JNA. Induktorski telefon da on nije vidio u Vojnom istražnom centru i to u bilo kojoj prostoriji, a da je imao pristup svim prostorijama u zatvoru izuzev kase. "Blok C" da je bio pod nadzorom stražara, a ključeve od "Bloka C" da je imao zapovjednik straže, a primopredaja ključeva da se vršila prilikom primopredaje službi. Dnevna izvješća da su dostavljali svakodnevno zapovjedniku 72. bojne Vojne i zbornom mjestu, a dnevna izvješća da su rađena temeljem knjige stražara koju je vodio zapovjednik smjene. O događajima s Bulovićem i Kneževićem da je on dostavio pismeno izvješće zapovjedniku 72. bojne Vojne policije gospodinu Galiću. Za događanja s Kneževićem da je sastavio izvješće temeljem njegovih neposrednih saznanja, a da se ne može očitovati je li što pisao za Bulovića osim što je zapovjedniku Galiću dostavio izvješće da je mrtav, a saznanja o tome da je imao na već opisani način. Na temelju uvida u knjigu dežurane utvrđivalo se što se tog dana ili te noći događalo. Nije siguran da li su događanja u svezi s Kneževićem i Bulovićem evidentirana u knjizi dežurane, ali zna da je on dostavio izvješće kao što je već ranije rekao. Nakon što je Knežević dovezen spomenutim automobilom u krug Vojno istražnog centra, da je primijetio da mu curi krv iz noge, ali da je mogao hodati. On da nije vidio da ga je netko tukao. Ne sijeća se da je bilo tko razgovarao s Kneževićem u krugu Vojno istražnog centra. Isto tako, da ne može biti decideran tko je pozvao patrolu da vozi Kneževića u bolnicu, je li to učinio Tomo Duić ili zapovjednik Galić. Uglavnom kada je Knežević ulazio u kombi da je bio vezan liscama i da su mu neke osobe pomogle da uđe u kombi. Njegov dojam je bio kada je Knežević ušao u kombi da je u takvom stanju mogao živjeti "milijun godina". Još jednom podvlači da ne može objasniti zašto mu je stražar rekao "umro je i onaj drugi".

Optuženik na kraju svoje obrane ističe da je izričit u tvrdnji da dok je bio on u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, da nije bilo zlostavljanja zatvorenika i da nitko nije neovlašteno ušao u zatvor. Ističe dalje da je on PTSP bolesnik, da je bio na bolničkom liječenju u više navrata, a na bolovanju da se nalazi više godina, te da je njegovo zdravstveno stanje dosta teško i da kao terapiju uzima dnevno 8 "Aparina", tablete "Leponex" i "Portal". Što se tiče obiteljske situacije navodi da ima dva sina koja pohađaju srednju školu i suprugu koja živi odvojeno od njega i da su djeca trenutno s njim i da ista o njima skrbi.

Optuženik Davor Banić kako pred sucem istražiteljem, tako i na glavnoj raspravi ističe da se ne osjeća krivim ni po jednoj točki optužnice. Navodi da je u postrojbe Hrvatske vojske stupio 1991. godine, a u postrojbe Vojne policije da je pristupio 1992. godine i to u sastav 72. bojne Vojne policije. Obavljao je poslove patrole u policiji, a s njim u službi u pravilu da su bili Miljenko Bajić i Josip Bikić, a da se ne sijeća tko je bio vođa patrole. Njihov zadatak da je bio da patroliraju po gradu i da interveniraju kod nereda koje bi eventualno počinili ili napravili pripadnici Hrvatske vojske. Naloge da su dobivali od dežurnog vojarne. On da se ničega ne sijeća u svezi ranjavanja Kneževića, te da mu to ime i prezime ništa ne znači. Zna jedino da su prevozili nekog ranjenika, a

kojega i zbog čega da se ne sijeća. Ime “Gojko Bulović” da mu ništa ne znači. Ne sijeća se također je li patrola Vojne policije ikada ulazila u prostore zatvora kao ni to da li je on osobno ulazio u prostor Vojnog istražnog centra “Lora”.

Tijekom Domovinskog rata da je ranjen u nogu, a isto tako da boluje od PTSP-a. Nije išao na liječenje na psihijatriju, ali da ima velike psihoprobleme. Prije Domovinskog rata da se bavio boksom u bokzerskom klubu “Split”, te dalje ističe da je u sastavu 72. bojne Vojne policije bilo još njegovih kolega boksača koji su prije Domovinskog rata bavili se također boksom u istom klubu kao i on. Što se tiče njegovog ratnog puta, kao najvažnije ističe da je u početku bio u sastavu “Merčepovih jedinica”, potom da je bio pri 4. Gardijskoj brigadi, u sklopu 72. bojne Vojne policije Tijekom oslobađanja Maslenice i Škabrnje da je bio ranjen, a na tom lokalitetu da je već bio i od prije. U svezi obiteljskih prilika navodi da je od vojske dobio stan u kojem živi sa ženom i dvoje djece i da od kada je pritvoren da je u mirovini.

Optuženik Emilio Bungur, iznoseći obranu na glavnoj raspravi ističe da prigovara na sadržaj obrane koju je dao sucu istražitelju. Pri tome ističe da je krivo interpretiran kod iznošenja svoje obrane, pa tako navodi da u jednom dijelu zapisnika stoji da je on izjavio “ja ne vidim razliku između ratnih i civilnih zatvorenika”, što nije točno jer njegov odgovor na upit suca istražitelja “je li bilo civilnih zatvorenika u zatvoru”, je bio “otkud civili u Vojnom zatvoru”. Kod davanja iskaza kod suca istražitelja da je bio rastrojen i u takvom stanju da nije znao niti svoj telefonski broj. Njegovo zdravstveno stanje da se znatno pogoršalo, a da za to postoje i materijalni dokazi, prije svega mnogobrojna medicinska dokumentacija o njegovom liječenju tijekom vođenja ovog postupka. Na pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja da su utjecali i razni medijski natpisi, kao i neutemeljena optužba koja mu stavlja na teret ono što nije počinio. U odnosu na poznavanje ostalih optuženika ističe da Tonća Vrkića poznaje, da se radi o korektnoj osobi, upravitelja Tomu Duića da je slabo poznavao prije dolaska u Vojno istražnom centru “Lora”, a i Miljenka Bajića da je poznavao iz viđenja od prije kao i Davora Banića. Josipa Bikića da nije poznavao od ranije, već da ga upoznao tijekom službe, a s Botićem i Gudićem da je bio u smjeni, pa da ih tako poznaje.

U svezi događaja koji su predmet optužnice, a prije svega o pokušaju bijega Nenada Kneževića, ističe da je napisao pismeno izvješće, kojeg je dostavio i službujućem bojne kao i časniku pomorske baze, a prethodno iste obavijesti prenio njegovom zamjeniku telefonskim putem. Izvješće da je sastavio 14. lipnja 1992. godine i to odmah po dolasku kući iz smjene, pa u tom smislu želio bi koristiti svoje bilješke da bi se predmetno izvješće moglo koristiti kao prilog njegove obrane, te u tom smislu i predaje to pisano izvješće predsjedniku vijeća kao dio obrane. Zbog obiteljske situacije da je demobiliziran 1. rujna 1992. godine, a prije toga da je dva mjeseca bio na poštadi zbog obiteljske situacije, a o njegovom ratnom putu da je sve napisano u izvješću koje je i pročitano na glavnoj raspravi.

Utvrdjuje se da je optuženik na glavnoj raspravi predao izvješće predsjedniku vijeća kao dio svoje obrane u spisu priloženom (list 2009-2013 spisa).

Posebno upitan je li prilikom davanja iskaza pred sucem istražiteljem istom objasnio u kakvom se psihičkom stanju nalazio kada je davao iskaz i da je teško mogao pratiti tijek samog postupka i unošenja onog što je rekao na zapisnik, optuženik odgovara "Nisam, to mi je bilo prvi put u životu da sam se našao pred istražnim sucem, bio sam zbunjen, izgubljen, uz "buku makinje" ja sam govorio jedno, a u zapisnik bi ušlo drugo".

Pogotovo da je bio iznenađen kada je bio spomenut pritvor, te da mu nije bilo jasno zbog čega. Upitan je li znao za postojanje "Bloka C", odgovorio je "ja ne znam za postojanje "Bloka C". Ja znam i govorio sam o ulazu sa sjeverne i o ulazu sa južne strane Vojno istražnog centra "Lora", što bi značilo da pored "Bloka C" mora postojati "Blok A i B". U svezi saznanja za smrt Gojka Bulović odgovorio je da je za smrt istog saznao sutradan u odnosu na pokušaj bijega Kneževića i to kada je negdje oko 14,00 sati išao dati izjavu u "Dračevac", a u svezi bijega Nenada Kneževića i da je tada saznao za smrt Gojka Bulovića i to od neke službene osobe Ivica Livaje ili neke druge, točno se ne sijeća. Upitan što je bilo s Bulovićem dok je Knežević bježio, optuženik je odgovorio "Gojko Bulović je bio u položaju i to pri kraju odnosno na dnu stepenica kod glavnog ulaza". Nakon što su Anđelko Botić i Tonći Vrkić nastavili bijeg za odbjeglih Kneževićem da je on sa još jednim gospodinom, za kojeg je iz izvješća saznao da se zove Žarković, Bulovića vratio u čeliju. Dalje odgovara da mu nije poznato u kojem dijelu pritvora je nađeno tijelo Gojka Bulovića. Dalje navodi da se dobro sijeća Gojka Bulovića upravo iz razloga kada je uzimao podatke od njega i upisivao iste u njegov zdravstveni karton da je Gojko Bulović izjavio da je teški srčani bolesnik. Ne sijeća se kada je pok. Bulović doveden u Vojno istražni centar "Lora" u Splitu. Upitan kada je saznao za smrt Kneževića optuženik je odgovorio: "Ja sam skoro 10 godina bio u uvjerenju da je Knežević bio mrtav već pri pokušaju bijega, tek sam poslije saznao da je preminuo nakon tjedan dana", te pojašnjavajući da kada je davao izjavu u Dračevcu da nitko nije govorio je li Knežević mrtav ili ne, pa da je on zbog toga shvatio da je Knežević već tada bio mrtav. Inače, istog da je vidio nakon što je bio uhvaćen i dok je ležao na podu dok se čekala prva pomoć, te da je bio krvav.

Pojašnjavajući što je on kao zatvorski stražar po uputama trebao raditi u sklopu te funkcije, optuženik pojašnjava da su upute o zaduženju i radu stražara bile javno objavljene na oglasnoj ploči, a isto tako konkretne upute da je dobivao od gospodina Vrkića. Zatvorski stražari da nisu imali ovlasti da ispituju pritvorene osobe, a da su te ovlasti imale osobe koje su imale odobrene službene značke i slično. Kada je zadnji put vidio Gojka Bulovića da nikakve ozljede na njemu nije vidio. U sklopu pomorske baze "Lora" da su bile i vanjske straže koje su ponekad navraćale do njih i pitale je li sve u redu. U svezi primopredaje smjene kritične prigode između njega i Davora Perišića pojašnjava da je s obzirom na događaj od tog dana primopredaja bila detaljnija nego uobičajeno, a u knjigu dežurstva da je upisano ono najbitnije i da je istom sve objasnio o događajima koji su prethodili u njegovoj smjeni. Upitan je li s Davorom Perišićem ikada razgovarao zašto njegova smjena nije evidentirala smrt Gojka Bulovića, okrivljenik odgovara da s njim nikada o tome nije pričao, a o razlozima toga da je spomenuo u svom izvješću koji je prilog njegove obrane. Upitan je li poznaje neku od osoba navedenih u optužnici, primjerice, Mirka Šuška, Uglešu Bulovića, Lazu Ostojića, Tomu Krivića, Vladu Krivića, Duška Galića i Jozu Prkuta i je li točno da je iste ispitivao i eventualno

maltretirao, okrivljenik je odgovorio da ni jednu od tih osoba ne poznaje, a što ne znači da isti nisu bili u Vojno istražnom centru "Lora", da niti jednog od njih nije ispitivao ni zlostavljao, a jedina osoba koje se sijeća je Bulović, upravo zbog događaja o kome je bilo govora. Upitan je li u periodu od 19. do 20. kolovoza, te u periodu od 28. kolovoza do 2. rujna 1992. godine se nalazio u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, okrivljenik je odgovorio: "Ne, nisam se nalazio tada u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, već sam se nalazio kod kuće zbog obiteljskih razloga". Upitan da pojašni i objasni kako to da pritvorenici koji su kritične prigode nosili madrace iz jednog dijela pritvora u drugi nisu bili vezani odgovara: "Pa iz jednostavnog razloga, kod takvih radnji trebali su imati slobodne ruke, a s druge strane prema njima se postupalo humano, nisu bili tretirani na neke posebne načine, čak su im prostorije bile otvorene, te su izlazili iz nekih prostorija jer neke nisu bile ni zaključane što znači da nije bila neka stroga disciplina".

U svezi ratišta gdje je sve bio, okrivljenik odgovara da je tijekom 1991. godine u sklopu interventnog voda bio na južnom bojištu Stona, isto tako da je bio kod Skradina i Šibenika, a u vrijeme napada na Split da je bio na tom lokalitetu u postrojbi 72. bojne Vojne policije. Što se tiče obiteljskih prilika da živi sa suprugom i dvoje djece i da je lošeg financijskog imovnog stanja, te da sve ono što mu se dogodilo nakon uhićenja da je još gore pogoršalo njegovo ionako loše zdravstveno i imovno stanje.

Optuženik Ante Gudić iznoseći obranu pred sucem istražiteljem naveo je da se u postrojbama Hrvatske vojske nalazio od 1991. godine, a u postrojbama Vojne policije od 1. travnja 1992. godine. Kao stražar pri Vojnoj policiji da je radio na osiguranju Vojnog istražnog centra u "Lori", negdje od sredine svibnja 1992. godine, a da je voditelj smjene bio Emilio Bungur. On osobno da ništa ne zna o načinu kako je funkcionirala stražarska služba tko je imao pravo pristupa niti tko je dolazio ispitivati pritvorenike. Zna da je dolazio međunarodni "Crveni križ" u obilazak pritvorenika. Sijeća se da je bilo ranjavanja jednog zatvorenika, a ne zna da li se radilo o Kneževiću. Sijeća se da je do bijega došlo prilikom prebacivanja pritvorenika iz južnog u sjeverni dio zatvora, a tko je pucao i drugih detalja da se ne sijeća. Sijeća se da je došla grupa vojnih policajaca i odvezla ranjenu osobu u bolnicu, a tko je bio u toj grupi da ne zna. Osobno da nema nikakvih saznanja o Gojku Buloviću osim da je prilikom bijega on ostao tu ispred zatvora i da je prebačen u sjeverni dio, odnosno da on tada nije znao da je ta osoba Gojko Bulović. Njemu je tek sutradan rečeno da je Gojko Bulović preminuo kada je čuo prvi put za to ime. Prilikom bježanja Kneževića preko žice da nije došlo do fizičkog kontakta između njega i pritvorenika za kojeg je kasnije saznao da se zove Gojko Bulović. Izričito nijeće da pritvorenik za kojeg je kasnije saznao da se zove Gojko Bulović da je kritične prigode pokušao bježati. Dalje ističe da nije zlostavljao tog pritvorenika za kojeg je kasnije saznao kako se zove, niti je pak bio u grupi s Miljenkom Bajićem, Josipom Bikićem, Davorom Banićem, Tonćem Vrkićem, Emiliom Bungurom i Anđelkom Botićem, kako ga se tereti da bi u čeliji zlostavljali Gojka Bulovića.

Na glavnoj raspravi pored iznijetog okrivljenik još nadodaje da je kritične prigode radio u drugoj smjeni koja započinje u 14,00, a završava u 22,00 sata i to zajedno s čuvarom Anđelkom Botićem i vođom smjene Emiliom Bungurom. Iza 20,00 sati da je stigla dojava od šefa smjene Emilia Bungura, odnosno usmeno da im je dao zadatak da

dvojicu optuženika iz južne strane pritvora prebace u sjeverni dio, a radilo se o pritvorenima Nenadu Kneževiću i Gojku Buloviću. Prilikom izvršavanja tog zadatka pritvorenik Nenad Knežević da je napao kolegu mu Anđelka Botića, pokušao mu oduzeti pištolj nakon čega se dao u bijeg u smjeru "škvera". Za njim da su krenuli Anđelko Botić, Tonći Vrkić, a on im se također priključio. U jednom trenutku da je i Emilio Bungur krenuo za njima, ali da se vratio, vodeći računa da netko mora ostati u Vojno istražnom centru "Lora". Nenada Kneževića da su upozoravali da stane i da se zaustavi, ali da on nije slušao njihova upozorenja, te na kraju da su ga pronašli u jednom grmlju uz ogradu, te ga pozivali da iziđe i da se preda. U tom smislu da je Anđelko Botić iz posuđene puške ispalio nekoliko hitaca kao upozorenje, ali je isti to odbijao. Na kraju da su on i kolega mu Botić iz grmlja izvukli Kneževića i doveli ga na cestu koja vodi prema "Lori", kada je naišlo vozilo Hrvatske ratne mornarice, odnosno na cestu koja vodi prema kapiji. Kneževića da su stavili u to vozilo, a potom da su on i Anđelko Botić otišli u ambulantu, budući da je Anđelko Botić bio ozlijeđen, a isti nije znao gdje je ambulanta, pa da ga je zamolio da ga odvede. Tamo da se kratko zadržao, te kada se vratio u Vojno istražni centar "Lora" da je susreo vozilo koje je prepoznao kao vozilo koje koristi njihova patrola i koje je išlo iz smjera zatvora prema izlazu iz "Lore". Kada je došao u zatvor da je Bulović bio u ćeliji, a on da je tu zatekao Bungura, Vrkića i još nekoliko osoba koje su pričale o tome što se dogodilo. On poslije da nije imao nikakvih kontakata sa Bulovićem niti je istog vidio. Emilio Bungur da je predao smjenu oko 22,00 sata kada su napustili svoja radna mjesta, a sutradan da je čuo, ne zna točno od koga, da je pritvorenik Bulović umro od srca. Prilikom premještaja Bulovića i Kneževića da im je pomagao i pritvorenik Vladimir Žarković oko premještaja posteljine. Kada se vratio iz ambulante da nije zatekao ni Žarkovića ni Bulovića, da su oni već bili u ćeliji. Isto tako, da u vrijeme tog premještaja ni jedna od tih osoba nije bila u krugu, te da su svi bili u ćelijama. Pojašnjavajući gdje je pronađen Knežević ističe da se radi o lokaciji udaljenoj 200 do 300 metara od samog zatvora i da ta žica upravo dijeli vojnu bazu "Lora" od "Brodogradilišta", odnosno "škvera".

Na kraju svoje obrane optuženik navodi da je iz svoje matične postrojbe 4. Gardijske brigade u Vojno istražni centar "Lora" Split na ispomoć došao polovicom petog mjeseca 1992. godine, gdje je bio do šestog mjeseca 1992. godine, kao i Anđelko Botić da bi se poslije vratio u svoju matičnu jedinicu, tako da je sedmi, osmi, deveti i deseti mjesec iste godine proveo na bojišnicama sve do siječnja 1993. godine, kada je bila akcija "Maslenica" u kojoj je zajedno sudjelovao s kolegom Anđelkom Botićem.

Upitan je li protiv njega u postrojbi kojoj pripada, a kasnije i u 73. bojne Vojne policije bio vođen postupak u svezi pogibelji Kneževića i Bulovića, okrivljenik navodi da protiv njega nije vođen bilo kakav stegovni postupak niti bilo kakav drugi postupak zbog bilo kakvih prijestupa. U svezi svog ratnog puta ističe da se u obranu Hrvatske uključio u siječnju 1991. godine kao djelatni pripadnik MUP-a gdje je bio do konca 1992. godine, nakon čega u travnju 1992. godine prelazi u samostalnu satniju pri 4. Gardijskoj brigadi do četvrtog mjeseca 1993. godine kada se ista ukida, pa prelazi u 73. bojnu Vojne policije, gdje se zadržao do polovine 1996. godine kada je umirovljen.

Optuženik Anđelko Botić u svojoj obrani navodi da je u postrojbe Hrvatske vojske pristupio 21. studenog 1991. godine, a u postrojbe Vojne policije u ožujku ili veljači 1992. godine. U okviru Vojno istražnog centra "Lora" da je bio stražar, a voditelj smjene da je bio Emilijo Bungur. Zapovjednik zatvora da misli da je bio Tomislav Duić, a njegov zamjenik Tomislav Vrkić. Ne sijeća se tko je imao pristup zatvoru ni to da su patrole koje su dovodile uhićenike imale pristup zatvoru, niti se sijeća da bi itko od njih ulazio u zatvor. Pristup "Blok C" da su imali stražari i vođa smjene, a ključeve od "Bloka C" da je imao voditelj smjene. On da ne može znati i odgovoriti na pitanje je li netko od Vojne policije mogao ući u zatvor jer u principu patrola je dovodila uhićenika u zgradu zatvora, prošavši kapiju i u prijamnoj kancelariji zatvora predao dokumentacije i uhićenika. Dana 14. lipnja 1992. godine da je dobio zapovjed, ne zna od koga, da pritvorene osobe srpske nacionalnosti po potrebi privedu na spavanje, te su oni trebali prenijeti s tim u vezi madraca u tzv. "Blok C". Te prigode da ga je Emilio Bungur upozorio na hodniku da drži oružje "na gotovs" prilikom sprovođenja, ali da mu nije rekao zbog čega. Sprovođenje su vršili na način da je on išao ispred, a iza njega Knežević, iza njega zatvorenik Žarković i još jedan zatvorenik, misli Bulović. Kada su izišli iz zatvora na dnu stepenica da mu je bila namjera da iskoraci ustranu da bih zarobljenike propustio ispred sebe i tada je osjetio da je napadnut i to od pritvorenika, te da su obojica pali na asfalt. Grozničavo da je držao oružje u strahu da mu ne otme oružje, te pritvorenik Knežević da je valjda shvatio da ga neće moći svladati, pa da se dao u bijeg, da je skočio preko žice i napravio "salto" preko nje, koja je bila visine oko 2 metra. On da je upozorio Kneževića da se zaustavi, ali on nije stao, pa je potom upotrijebio vatreno oružje i to pištolj i to nakon trčanja za Kneževićem da je ispalio svih 8 metaka, koliko ih je bilo u spremniku. Tada da mu se pridružio Tonći Vrkić koji je također trčao za odbjegli zatvorenikom, pa je i Vrkić pucao za njim, a Vrkić da se nalazio iza njega, ali ne može se točno sjetiti razlike između Vrkića i njega. U jednom trenutku da im je pritvorenik nestao iz vidnog polja, tu da su im se priključile još neke druge osobe, je li to stražar iz "Lore" od kojeg je uzeo automatsku pušku, jer više nije imao streljiva u pištolju ili neke druge osobe, da se točno ne može sjetiti. U svakom slučaju u jednom "žbunju" uz ogradu prema "škveru" da su uočili Kneževića i pozvali ga da iziđe, a isti je odbio napustiti to mjesto, te da im je psovao ustašku majku govoreći: "sve ste pobili". On potom da je ispalio jedan rafal pored njega sa ciljem da ga preplaši, i u tom trenutku da je Knežević pao, pretpostavlja od straha. Siguran je da nije ispalio rafal u smjeru Kneževića da bi ga mogao pogoditi, te je uvjeren da je Knežević pao od straha i da se skrio u grmlje. Potom da su vezali Kneževića i iznijeli ga vani. Nenad Knežević da je visine negdje oko 1,85 m, te težine oko 80 kg. Vrkić da je stajao pored ceste, a u međuvremenu da je pristigla, koliko se sijeća patrola Vojne policije. U sudaru sa Kneževićem da je imao ozljede po rukama, u vidu oderotina, u predjelu noge i koljena, te ramena. Zbog toga da se uputio u ambulantu u "Loru". Tu da je policija s kombijem preuzela Kneževića, a da se ne sijeća tko je bio od Vojne policije. Dalje ne zna što se događalo s Kneževićem. Iz ambulante da se vratio negdje pred kraj svoje smjene i već je bila došla druga smjena. Tu da se zadržao par minuta, te da je potom s Emiliom Bungurom i Gudićem išao doma. Točno se ne sijeća okolnosti s obzirom na protek vremena, na koji način je Knežević izvučen iz grmlja, ali pretpostavlja da mu je pri tome još netko pomagao i uglavnom nakon toga da su ga stavili na asfaltirani put. Pretpostavlja da tada Knežević nije bio pri svijesti, a da ga nije ni pokušavao staviti na noge. Sve ovo što se događalo u vezi s

Kneževićem da se događalo negdje oko 20,00 sati po njegovoj procjeni, i da je bilo vidljivo. U jednoj od slijedećih smjena da je saznao da je Bulović preminuo, a da mu nitko nije rekao na koji način. Knjigu dežurstva da je vodio službujući smjene, a to je bio Emilio Bungur i da on zna da je postojalo izvješće koje je sačinio Emilio Bungur. U knjizi dežurstva da je pisalo izvješće o događanju s Kneževićem, a za Bulovića da se ne sijeća da je bilo izvješće. U jednom razgovoru s Bungurom da mu je rekao da ima izvješće za Kneževića, a za Gojka Bulovića da ne zna je li napisao izvješće u knjigu dežurane. Osim Kneževića da ni jedan od pritvorenika nije pokušao bježati.

Dok je on bio stražar u Vojno istražnom centru "Lora", da nije bilo zlostavljanja zatvorenika. U prostorijama Vojno istražnog centra isto tako da nije vidio induktorski telefon, a niti imao saznanja da je korišten u svrhu zlostavljanja. Kao vojnik da je vidio poljski telefon, ali ne u prostorijama Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu. Na Kneževiću da nije primijetio da je ranjen, te pretpostavlja da je Knežević prilikom preskakanja žice zapeo sa dijelom odjeće, tako da je on te prigode pokidao odjeću.

Na glavnoj raspravi optuženik još navodi da je pored osoba koje je spomenuo u potjeru za odbjeglih Kneževićem su bile uključene i određene osobe iz Hrvatske vojske i koliko se sijeća osobe iz pomorskih diverzanta. U svezi tog događaja da je izjavu davao u Dračevcu, misli da je izjavu od njega uzeo Zvonko Abram, te da mu je te prigode bilo sugerirano da izjavi da je te prigode i pokojni Bulović pokušao bježati, što on nije htio izjaviti, jer to nije bilo točno. U svezi postupanja prema pritvorenim osobama u Vojno istražnom centru "Lora" navodi da su laži i izmišljotine da je tamo bilo osoba bez ušiju, nosa i drugih organa, kao i to da su bili zlostavljani i mučeni. Naprotiv, sve pritvorene osobe da su bile tretirane i prema njima se postupalo u skladu s pravilima i konvencijama kojih su se pridržavali. Tako su nekim novacima iz Gabele dopustili da nose civilnu odjeću, jer su izjavili da ne žele nositi "mrsku odjeću JNA". Određeni pritvorenici da su također obnašali određene poslove u krugu i van kruga pritvora i bez posebnog obezbjeđenja. Isto tako, navodi da je prilikom sprovođenja Kneževića i Bulovića dana 14. lipnja 1992. godine Emilio Bungur dao mu zapovjed da ih sprovede "na gotovs". No, da je on imao povjerenje u njih, pa da nije postupio na takav način. Sve ovo što se nakon toga dogodilo spram njega, da je velika sramota i uvreda za njega, te smatra da je hrvatsko pravosuđe ovakvim postupanjem njemu kao osobi nanijelo veliku štetu ugledu kao čovjeku i branitelju ove države, jer takvo pravosuđe više vjeruje četnicima koji su napali i htjeli uništiti ovu državu od onih koji su branili i obranili državu koju danas imamo. Dalje ističe svoj slavni ratni put koji je prikazan u izvješću, te ističe da je zajedno s Antom Gudićem u Vojno istražnom centru "Lora" došao polovicom svibnja 1992. godine, gdje su se zadržali do kraja lipnja, a nakon toga da su se vratili u matičnu jedinicu, u sklopu koje su bili na svim bojišnicama, kada je i ozlijeđen 9. lipnja 1995. godine, tijekom operacije "Skok-Zima" – oslobađanje Dinare.

Upitan od strane zastupnika optužbe zašto pred sucem istražiteljem nije spominjao da se u potragu za Kneževićem uključio i Ante Gudić okrivljenik je odgovorio: "Gospodine tužitelju, razumite da sam prije davanja iskaza kod suca istražitelja bio ispitivan nekoliko puta i davao iskaze pred različitim tijelima i kada sam konačno očekivao da ću nakon toga biti oslobođen i obustaviti se postupak protiv mene,

to se nije dogodilo, bio sam u takvom stanju da je objektivno i nemoguće ponavljati sve ono što sam prije rekao, pa tako i u odnosu na sve osobe koje su sudjelovale u potjeri za pritvorenikom koji je pokušao bježati”.

Pojašnjavajući koji su bili poslovi stražara navodi da je tijekom ispomoći u Vojno istražnom centru “Lora” u Splitu, za navedeni period od polovice svibnja do kraja lipnja kao stražar imao zadatak da izvodi i osigurava uvjete za normalnu šetnju pritvorenih osoba u krugu Vojno istražnog centra “Lora”, da se osigura podjela hrane pritvorenim osobama, da se po potrebi izvrši pretres ćelija, da se pritvorenim osobama omogući odlazak u toalet i slično. Isto tako, da je kao stražar trebao izvršavati naredbe službujuće smjene, njegovog pretpostavljenog i upravitelja. Upitan, tko je imao ovlasti da ispituje pritvorene osobe odgovara da su to bili djelatnici krim. službe, a i djelatnici službujućeg da su mogli uzeti podatke o tim osobama. Tijekom njegovog boravka u Vojno istražnom centru “Lora”, na ispomoć da su dolazili ispitivati pritvorenike djelatnici krim. službe, a što se tiče pripadnika SIS-a pretpostavlja da su i oni to činili, a njemu se osobno nisu javljali. Ispitivanja misli da su vršena u uredu upravitelja zatvora, a neki pritvorenici da su vođeni na ispitivanje van zatvora.

Na kraju svoje obrane opisujući svoje obiteljske prilike, okrivljenik navodi da živi s ocem zajedno sa suprugom i djecom od 3 i 8 godina. Od Hrvatske države da nije dobio stan, da nije iskoristio povlasticu za uvoz vozila, a isto tako da nije dobio ni jednu dionicu. Budući da je suspendiran da prima samo polovicu plaće i da mu je supruga nezaposlena. U svezi događaja koji je predmet ovog postupka da protiv njega nije vođen nikakav stegovni postupak.

Suglasnošću stranaka pročitana je obrana okrivljenika Miljenka Bajića koji se nalazio u bijegu, a koju je dao sucu istražitelju 28. rujna 2001. godine (list 108-109 spisa).

U svojoj obrani okrivljenik navodi da je u postrojbe Hrvatske vojske pristupio u kolovozu 1991. godine, a od početka 1992. godine da se nalazi u postrojbama 72. bojne Vojne policije i to u svojstvu vojnika policajca u patrolnoj službi, i to do negdje oko rujna 1992. godine. Najčešće sa njim u patroli da su bili Josip Bikić, Davor Banić, a ostali da su se mijenjali. Od opreme da su imali dugo i kratko naoružanje, te “pendrek” i “lisice”. Njihova zadaća da je bila isključivo rad s Hrvatskom vojskom. U pravilu da je on bio vođa patrole, a da su ostali bili članovi, te da su u svom poslu komunicirali s dežurnim bojne. U kordinaciji poslova da su bili neposredno podređeni zapovjedniku satnije, a on da je bio odgovoran zapovjedniku bojne. Misli da je u tom periodu Nenad Kero bio zapovjednik za “Loru”, a dok je na Dračevcu zapovjednik bio Radoje Vukčević. Posao su obavljali na način da su se nalazili u vozilu i patrolirali gradom po nalogu dežurnog bojne koji se normalno svakodnevno mijenjao. Nekada da su imali kombi, nekada osobni automobil, a ta vozila da su stalno mijenjali. Njihov posao da se sastojao u tome da kada bi izvršili uhićenje određene osobe, po nalogu da su je dovodili u zgradu Vojne policije, te potom sproveli u Vojno istražni centar “Lora”. U pravilu da bi došli do kapije koju bi otvorio netko od stražara, oni da bi ušli, predali uhićenika i uhićenike dalje preuzimali stražari. Oni da nisu ulazili u zatvor već bi samo predali uhićenike i vraćali se natrag.

Izričito ističe da niti on niti Josip Bikić ili Davor Banić, niti bilo tko drugi, nisu ulazili u prostorije zatvora, niti zlostavljali uhićene osobe. Nije mu ni poznato gdje se nalazi blok "C" u Vojno istražnom centru "Lora", niti mu je poznat način rada u zatvoru. Rad s pritvorenicima da je bio u nadležnosti krim. policije.

U svezi onog što mu se stavlja na teret kaznenom prijavom da može reći da je po nalogu dežurnog došao u prostor dvorišta Vojno istražnog centra, preuzeo jednu osobu za koju je naknadno saznao da se zove Knežević i tada da mu je rečeno da je ta osoba ranjena prilikom bijega. Tu osobu da su ukrcali u kombi, a ne može se sada sjetiti da li su tu osobu u kombi ukrcali oni iz patrole ili netko drugi, te potom da su ga odvezli i predali u bolnicu. Također da se ne može sjetiti da li je s njima išao netko od zaposlenika zatvora. Uglavnom, ranjenu osobu da su predali u bolnicu na Firule – Hitni kirurški. Detalja ukrcaja ranjenog pritvorenika u kombi da se ne može sjetiti, tako se ne sijeća da li je imao vezane ruke "liscama". Sijeća se da je bio krvav, a ne zna na kom dijelu tijela. Oni da su došli po pozivu kada je već bio sumrak, sijeća se da je bila opća panika, a to da je zaključio iz činjenice da se mnogo ljudi "muvalo" po zatvoru i oko zatvora, a to vjerojatno da je bilo zbog pucnjave. On da se sada ne može sjetiti gdje su otišli nakon što su predali pritvorenika u bolnicu, te da se ne može sa sigurnošću sjetiti jesu li se vraćali u Vojno istražni centar "Lora". Ne isključuje mogućnost da je s njima u vozilu bio Tomislav Duić, ali s obzirom na protek vremena da se sa sigurnošću o tome ne može izjasniti. On da ne pozna osobu po imenu Gojko Bulović, a izričito nijeće da je ikada bilo kojeg pritvorenika u Vojno istražnom centru "Lora" taknuo, a niti da su mu poznate bilo koje radnje sa strujom što mu je rečeno, odnosno što mu se stavlja kaznenom prijavom na teret. Moguće je da je ulazio u prostorije zapovjednika zatvora i dežurane, jer te prostorije da se nalaze odmah na ulazu u zatvor. Nikada da nije vidio tzv. "poljski telefon", koliko se sijeća u prostoriji da je bila neka televizija. Isto tako da se ne može sjetiti u kakvom zdravstvenom stanju je bio Nenad Knežević kada su ga iznijeli iz zatvora.

Suglasnošću stranaka pročitana je obrana okrivljenika Josipa Bikića koji se nalazio u bijegu i to obrana koju je dao pred sucem istražiteljem Županijskog suda u Splitu 28. rujna 2001. godine (list 110 spisa).

U svojoj obrani okrivljenik Josip Bikić navodi da se u postrojbama Hrvatske vojske nalazi od 1. lipnja 1991. godine, a u postrojbama 72. bojne Vojne policije da se nalazi od 10. travnja 1992. godine, pa negdje do kraja 1992. godine, odnosno početka 1993. godine. Tada službe Vojne policije da nisu bile ustrojene, a on da je obavljao više patrolne zadatke kao i borbene. Najčešće u patroli da je bio zajedno s Miljenkom Bajićem i Davorom Banićem. Ne sijeća se da bi on ikada bio vođa patrolę. Postupali su u pravilu po nalogu dežurnog smjene bojne Vojne policije. Intervenirali bi ukoliko bi pripadnici Hrvatske vojske remetili javni red i mir. Metodologija rada patrolę da je bila slijedeća. Nakon dojave dežurnog bojne da bi izišli na očevid, nakon što bi upoznali dežurnog o stanju, pa bi i on eventualno dao razlog da privedu izgređnika i to najčešće usmeni nalog. Takvu osobu da bi priveli u zgradu Vojne policije i predali je dežurnom, te da je time njihov posao u pravilu bio završio. Dopušta mogućnost da su nekoliko puta doveli izgređnike i do kapije zatvora, ali u dvorište zatvora i u zatvor da patrola nije ulazila. Oni da bi pozvonili na kapiju, kada bi došao stražar, preuzeli izgređnika i sproveo ga u zatvor.

On da je ulazio u zatvor samo u slučaju kada mu je bio pritvoren brat Ivan Bikić koji je bio pritvoren u prostoriju odmah do ulaza u prednjem dijelu zatvora. On da nema nikakvih saznanja o nikakvom "Blok C". Dopušta također mogućnost da je nekoliko puta službeno ušao u prostorije zatvora, ali da se više ne sijeća je li te prigode bio u krugu dežurane i u prostoru za službene osobe ili je možda ulazio i u prostorije gdje su bili pritvorenici. Izričito nijeće da je ikada ikoga od pritvorenika zlostavljao u zatvoru. Za Nenada Kneževića i Gojka Bulovića da je prvi put čuo tijekom vođenja ovog postupka. Sijeća se da su on i kolega Miljenko Bajić i Davor Banić dobili dojavu od dežurnog da je bio pokušaj bijega u Vojno istražnom centru "Lora" i da su tada došli, koliko se sada može sjetiti da je tamo bila velika gužva, veliki broj osoba, ali da se ne sijeća jesu li oni izvršili transport tog ranjeg pritvorenika u prostorije bolnice Firule. On stvarno s obzirom na protek vremena da se više ničega ne može sjetiti, a da mu ime Gojka Bulovića ništa ne znači, niti pak ima bilo kakvih saznanja o njemu.

Tijekom postupka kao svjedoci preslušani su Michael Budimir, Rade Krivić, Zlatko Jelić, Zlatko Sulejmanović, Ivica Livaja, Zoran Doždor, Mladen Tolušić, Miroslav Buzov, Boris Radošević, Damir Perišić, oštećena kao svjedok Marija Knežević, Davor Perišić, Ivan Bikić, Joško Pribudić, Marko Buljan, Zvonko Abram, dr. Ante Petričević, Zvezdan Sević, Mario Barišić, Nikola Krišto, Antonio Lekić, Zdravko Galić, Damir Šimić, Mirko Čorić, Miroslav Karin, Tadija Bokanović, Tanja Belobradić, Zvonko Giljanović, Boris Milas, Dejan Meseldžić, Tvrtko Pašalić, Josip Topić, Boris Roščić, Luka Oršulić, Željko Maglov, Zlatko Čipčić, Edi Šantić, Zvonimir Cigić, Dušan Parpura, Jovan Prkut, Jakov Ivanović, Josip Tabula, Milorad Pajić, Ante Mamić, Vedran Perišić, dr. Marija Definis-Gojanović, Hajrudin Sulejmanović, Marko Ivčević, Miroslav Katalina, Damir Boršić, Uglješa Bulović.

U smislu odredbe članka 331. st.1. ZKP-a, a u svezi Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a ("Narodne novine" broj 38/02), pročitao je iskaz svjedoka Đorđa Katića dat sucu istražitelju, budući da je provjerom od strane ovlaštenih organa Policijske uprave Splitsko-dalmatinske dobivena obavijest da se navedeni svjedok iselio iz Republike Hrvatske i da isti već duže živi u Australiji, pa su po ocjeni suda ispunjeni svi uvjeti da se pročita iskaz predmetnog svjedoka koji je saslušan pred Vojnim sudom u Splitu, dana 14. rujna 1992. godine, (list 299-301 spisa). Nakon što je predsjednik vijeća pročitao iskaz svjedoka Đorđa Katića, pozvao je stranke u smislu odredbe čl. 333. ZKP-a da se izjasne imaju li što primijetiti u smislu pročitano iskaza svjedoka Đorđa Katića. Zastupnik optužbe izjavio je da nema što primijetiti dok je braniteljica okrivljenika Emilija Bungura, odvjetnica Ankica Luetić u odnosu na iskaz koji je pročitao prigovorila neistini istog imajući u vidu utvrđenje suca na stranici 631 spisa.

Tijekom postupka suglasnošću stranaka sud je izvršio uvid i u ostale dokazne materijale i to:

Izvršen je uvid izvješća o uhićenju i privođenju (list 8-22 spisa), izvršen je uvid u zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija stana Tomislava Dujčića (list 56 spisa), potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta oduzete od Snježane Dujčić, izvršen je uvid o zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Tonća Vrkića (list 59 i 60 spisa), kao i

zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Josipa Bikića (list 61-62 spisa), zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Bajić Miljenka (list 63-64 spisa), zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Davora Banića (list 65-66 spisa), zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Ante Gudića (list 67-68 spisa), zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Anđelka Botića (list 69-70 spisa).

Izvršen je uvid u preslik knjige protokola te evidentiranih bolesnika iz knjige dežurnih KB Split za kirurgiju za oštećenika pok. Nenada Kneževića (list 91-93 spisa).

Izvršen je uvid u službenu zabilješku Odjela krim. policije o pregledu protokla mrtvih i knjige obdukcije Odjela patologije KB Split (list 94 spisa).

Pregledano je izvješće u uhićenju optuženika Emilija Bungura (list 104-105 spisa).

Izvršen je uvid u otpusno pismo i priloženu dokumentaciju na ime Vrkić Tonća, (na listu 141-157 spisa).

Pregledano je posebno izvješće zapovjedniku 72. bojne Vojne policije od upravnika zatvora Tomislava Dujića, (list 172-173 spisa).

Pročitano je preslik izjave pritvorenika Žarković Vladimira. (list 185 spisa).

Izvršen je uvid u dokumentaciju uviđaja od 14. lipnja 1992. godine broj VP 2233-02-6-32-5/92 u svezi pokušaja bjega iz Vojno istražnog centra "Lora" Knežević Nenada (list 188 do 196 spisa).

Pročitano je nalaz i mišljenje Jakše Ivanovića sudskog vještaka o tjelesnim ozljedama koje je zadobio Đorđe Katić u tijeku njegovog boravka u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, sa medicinskim priložima nalazima radiologa i specijaliste, (list 295-296 spisa).

Pregledan je prijepis iz knjige dežurstva Vojnog zatvora Lora i raspored zatvorskih čuvara za vrijeme klasa:215-02/92/01 od 9. veljače 1993. godine (list 306-312 spisa).

Pročitana je službena bilješka sastavljena po vojno istražnom sucu Bošku Jurišiću (list 339 i prazan dio lista 340 spisa).

Pročitano je zapisnik o očevidu sastavljen u ime Vojnog suda u Splitu, a u svezi događaja u vojnoj bazi "Lora", (list 341-343 spisa) od 14. lipnja 1992. godine.

Izvršen je uvid i pročitano zapisnik napravljen u KB Split prilikom vanjskog pregleda i obdukcije mrtvog tijela pok. Gojka Bulovića, koji je prema podacima dobiven od istražnog suca, preminuo između 14 i 15. lipnja 1992. godine, (list 344-346 spisa).

Izvršen je uvid u potvrdu Opće bolnice Split (list 348 spisa).

Izvršen je uvid u izvješće liječnika Okružnog zatvora u Splitu o zdravstvenom stanju osoba lišene slobode broj Kio-138/92 na zahtjev Vojnog suda Splita, (list 353-355 spisa).

Pregledan je pregled smjene za period 13. do 17. lipnja 1992. godine, (list 366 spisa).

Izvršen je uvid u zapisnik sastavljen u ime Vojnog suda u Splitu prilikom vanjskog pregleda i obdukcije mrtvog tijela Knežević Nenad (list 367-370 spisa) kao i sa pripadajućom medicinskom dokumentacijom (do lista 377 spisa).

Pročitana je obavijest Klinike za kirurgiju od 8. listopada 2001. godine potpisan od voditelja Klinike prof. Petričevića o dežurnim liječnicima za period od 14. lipnja 1992. i 16. lipnja 1992. godine, (list 449 spisa).

Pregledana je medicinska dokumentacija na ime Josipa Bikića (list 475 do 507 spisa).

Izvršen je uvid u nalaz KB Split na ime Tonća Vrkić, (list 509 - 512 spisa).

Izvršen je uvid u dopis KB Split dostavljeno istražnom sucu u skladu s dopisom i traženjem istražnog suca i to tražene dokumentacije koju posjeduje navedena bolnica za navedene godine tj. 1992. i 1993. godinu, (list 520-521 spisa).

Pročitano je pisano izvješće vojnog policajca Marija Barišića otposlano na gosp. Tvrtka Pašalića od 23. travnja 1992. godine (list 540 spisa - preslik pismena).

Pročitano je izvješće Marija Barišića na ruke gosp. Miroslava Tuđmana u preslici (list 542 spisa).

Pročitano je dopis pomoćnika zapovjednika satnika Mirka Čorića načelniku Službe za IPD - Operativna zona Split od 21. rujna 1992. godine preslik izvješća, (list 544-546 spisa).

Pročitana je zapovijed Načelnika generala zbora Janka Bobetka klasa 119-01/93-01/01 od 22. ožujka 1993. godine, (list 601 spisa) sa nalazom Komisije o stanju 72. bojne Vojne policije (list 602 i 603 spisa - u preslici).

Pročitano je izvješće Komisije o sigurnosnoj procjeni stanja u 2. satniji 72. bojne Vojne policije (list 598 do 600 spisa).

Pročitano je izvješće od provedenog izvješća i prijedlogu Ministarstva obrane Glavne inspekcije obrane Zagreb broj 512-26-93/2 od 13. travnja 1993. godine (list 604-615 spisa).

U vezi čitanja izvješća i prijedloga Ministarstva obrane Glavne inspekcije obrane broj 512-26-93-/2 od 13. travnja 1993. godine koje prileže spisu (list 604-618), da se iz spomenutog izvješća pročita samo onaj dio koji se odnosi na događaj u okviru kompleksa "Lora" dok ostali događaji koji nemaju apsolutno nikakve veze, se ne čitaju.

Isto tako vijeće je zauzelo stajalište da se stenograf razgovora u spisu označeno na (listu 866 do 947) također pročita samo onaj dio koji se odnosi na događanja u svezi ovog postupka, tako da se pročitaju djelovi tog stenograma na listu 868, 870 do 872 te list 892 do 895 spisa.

Pročitani su dio izvješća Ministarstva obrane i Glavne inspekcije obrane i to list 616 do 618 spisa na stranici broj 13 pod rednim brojem 3, dio izvješća sa lista 619 do 620 spisa.

Pročitani su zaključak Komisije Glavnog stožera HV o stanju u 72. bojnoj Vojne policije od 8. lipnja 1993. godine (list 621 do 626 spisa).

Pročitano je izvješće Uprave vojne policije ravnatelju SIS-a gosp. Miru Tuđmanu o kronologiji zbivanja o stanju satnije Vojne policije (od lista 627 do 630 spisa).

Pregledana je medicinska dokumentacija na ime okrivljenika Anđelka Botića koja u spisu priloži na listu od 681 do 683 spisa.

Pročitani su ratni put Ante Gudića izdan od Glavnog stožera oružanih snaga RH, 4. Operativne zone Ston, 4. gardijske brigade od 22. 10. 1992. godine, (list 746 spisa).

Pročitani su ratni put optuženika Josipa Bikića izdan od strane Zapovjednika Glavnog inspektora generala pukovnika Gotovina Ante, (list 810 spisa). Pročitana je medicinska dokumentacija na ime Josipa Bikića u spisu na listu 814 do 826 spisa.

Pročitani su dopis Međunarodnog komiteta Crvenog križa iz Ženeve od 15. siječnja 1992. godine naslovljena na suca istražitelja Županijskog suda u Splitu, (list 848-849 spisa). Također se konstatira da prileži središnji ugovor između RH i međunarodnog komiteta Crvenog križa (list 850-855 spisa).

Pročitani su dio zapisnika u skladu odluke vijeća sastanka održanog u Uredu predsjednika RH dr. Franje Tuđmana od 26. travnja. 1996. godine i to kako je već rečeno u odluci vijeća stranice koje bi mogle biti od značaja za postupak, pa su pročitane stranice lista 868 do 870 spisa.

Pročitana je također stranica 870 spisa istog izvješća.

Pročitano je također dio izvješća od lista 871 do 872 stranice spisa.

Pročitani su dio izvješća označeni na listu 875 do 885 spisa.

Pročitano je dio iskaza predmetnog izvješća na listu 892 do 895 spisa.

Pročitano je dio izvješća na listu 897 do 898 spisa.

Izvršen je uvid u specijalistički nalaz okrivljenika Emilija Bungura list 964 spisa.

Pročitano je izvješće KB Split u svezi medicinske dokumentacije Milosava Kataline (list 965 spisa), te se u tu svrhu konstatira i medicinska dokumentacija priložena od strane ambulante Nove bolnice Split za 1992. godinu broj 2939 protokol bolesnika od 13. srpnja do 26. kolovoza 1992. godine, navedeno u izvješću, sve to u (listu 966 do 975 spisa).

Pregledan je popis djelatnog sastava 72. bojne Vojne policije za svibanj 1992. godine zajedno sa platnim spiskom (list 1231 do 1235 spisa), te obavijest Ministarstva pravosuđa, Uprave i lokalne samouprave – Uprave za međunarodnu pomoć, suradnju i ljudska prava klasa:720-03/00-01/9326 od 14. 3. 1992. godine s priložima i to preslik dijela "Matične knjige" pritvorenika vojnog zatvora "Lora" (list 1313 do 1325 spisa) kao i podaci o ratnim zarobljenicima smješteni u Vojno istražnom centru "Lora" 72. bojne Vojne policije (list 1326 do 1328 spisa), te opis zatvorenika i ratnih zarobljenika (list 1329 do 1355 spisa).

Izvršen je uvid u dopis Ministarstva pravosuđa Uprave i lokalne samouprave – Uprave za međunarodnu pravnu pomoć, suradnju i ljudska prava naslovljeno na Ured ministrice Ingrid Antičević Marinović od 25. travnja 2002. godine u svezi poziva svjedoka iz SR Jugoslavije.

Pregledavani su zapisnici sa održanih glavnih rasprava i to list 1483 do 1487, list 1488-1490, list 1499 do 1505, list 1507, list 1508, list 1511 do 1514, list 1523-1527, list 1529-1531, list 1533 do 1538, list 1539 do 1540, list 1542-1544, list 1572-1577, list 1580-1586, list 1661 do 1665, list 1666-1669, list 1670, list 1671-1675, list 1676-1682, izvršen je uvid u diplomatski poziv svjedoka SR Jugoslavije list 1689 do 1690 kao i list 1430 do 1431 spisa.

Također je izvršen uvid u dopis Ministarstva pravde SR Jugoslavije list 1787 spisa, list 1791 spisa, te list 1794 spisa.

Izvršen je uvid u službenu zabilješku PU Šibenik u svezi podnjete prijave od strane svjedoka Milorada Pajića, (list 1842 1843 spisa) kao i službene zabilješke Županijskog državnog odvjetništva u vezi podnjete prijave od strane obitelji Sulejmanović (list 1855, 1856 i 1857 spisa).

Izvršen je uvid u zapisnik o očevidu sastavljen dana 22. listopada 2002. godine u prostorijama Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu (list 1871-1873 spisa).

Pročitana je dopis Ministarstva obrane Glavnog stožera oružanih snaga RH, 4. Zbornog područja oružanih snaga RH Knin, od 21. listopada 2002. godine, koje nosi oznaku "vojna tajna-povjerljivo" bez nazočnosti javnosti.

Izvršen se uvid u potvrdu Ministarstva obrane i glavnog stožera Zapovjedništva zbornog područja Vinkovci, kojim se potvrđuje da je Tomislav Dujić bio pripadnik 3. gardijske brigade, 4. Vukovarske bojne, u periodu od 1. kolovoza 1991. do 31. siječnja 1992. godine. Također se vrši uvid u preslik prijave stradavanja 72. bojne Vojne policije, klasa 804-02/94-01/28, na ime okrivljenika Tomislava Dujica (list 1878 i 1879 spisa).

Isto tako pod oznakom "vojna tajna - povjerljivo" dostavljen je "ratni put" za narednika Tonca Vrkića od 3. Zbornog područja Oružanih snaga RH iz Kina, 72. bojne Vojne policije, koji je pročitana uz isključenje javnosti.

Pročitana je ratni put narednika Miljenka Bajića (list 1881 spisa) od strane pukovnika Mire Primorca.

Od Glavnog stožera OSRH 3. Zbornog područja 72. bojne Vojne policije pod šifrom "vojna tajna –povjerljivo", dostavljen je i ratni put Josipa Bikića, (list 1882 spisa), i ratni put dostavljen za narednika Davora Banića (list 1883 spisa) koji nosi također oznaku "vojna tajna – povjerljivo", koji su pročitani uz isključenje javnosti.

Pročitana je potvrda o pripadnosti postrojbi Ministarstva obrane vojna pošta 114 klasa: 802-01/93-01/01 od 23. rujna 1999. godine.

Pročitani su dobijeni podaci od Glavnog stožera Ministarstva obrane 4. zone Vojne pošte 114 Split klasa: 711-02/2-01/15 od 17. listopada 2002. godine list 1886 spisa, te su pročitane i potvrde o pripadnosti postrojbi za optuženika Tonca Vrkića, (list 1887 spisa), za optuženika Emilija Bungura, (list 1888 spisa), kao i za optuženika Antu Gudića (list 1889 spisa), te i za optuženika Anđelka Botića (list 1890 spisa).

Pročitana je ratni put Ante Gudića (list 1891 spisa) od 22. listopada 2002. godine.

Na listu 1892 spisa od Glavnog stožera 4. Gardijske brigade stigli su podaci ratnog puta za Anđelka Botića, pod šifrom "službena tajna –povjerljivo", koji je pročitana uz isključenje javnosti.

Također je pročitana ratni put Emilija Bungura dobivenog od Glavnog stožera oružanih snaga RH, 4. Zbornog područja Ston, potpisano od brigadira Zvonka Asanovića (list 1893 spisa).

Također je izvršen uvid u specijalistički nalaz Emilija Bungura od 25. rujna 2002. (list 1898 do 1923 spisa), izdan od strane psihijatra Davora Lasića

Pregledan je u dokazne svrhe i spis Vojnog suda Split pod brojem K-383/92, a iz predmetnog spisa izvršen je uvid u priloge iz tog spisa i to:

Zahtjev za provođenje istrage Vojnog tužiteljstva u Splitu KT 676/92 od 12. lipnja 1992. iz kojeg je razvidno da je zahtjevom za provođenje istrage Vojnog tužiteljstva pored ostalog zahtjev za provođenje istrage pokrenut protiv slijedećih osoba Jove Prkuta, iz Ubla, Dušana Parpure iz Splita, Knežević Nenada iz Kaštel Lukšića Krivić Rade iz Ubla, Bulović Uglješe iz Bitelića, Bulović Gojka iz Bitelića, Krivić Tome iz Ubla, i Balić Dušana iz Radošića.

Izvršen je uvid u nalog vojnog istražnog suca I-Kio-138/92 Vojnoj policiji Split gdje se dostavlja primjerak rješenja o provođenju istrage i određivanju pritvora protiv okrivljenih Šuša Đure i dr. u predmetnom postupku te tjeratica protiv okrivljenika koji nisu dostupni.

Izvršen je uvid i pročitano rješenje Vojnog suda u Splitu K-383/92 od 14. rujna 1992. o određivanju pritvora na sjednici vijeća od 14. rujna 1992. protiv Mirka Šuška, među ostalim pod rednim brojem 7, Laze Ostojića pod rednim br.19. Branka Borovića pod red. br.13. Dušana Galića pod red. br.29 i Uglješe Bulovića pod rednim brojem 30.

Izvršen je uvid i u optužnicu Vojnog tužiteljstva broj KT-676/92 od 11. rujna 1992. predata Vojnom sudu u Splitu 14. rujna 1992. koja je podignuta protiv Đure Šuše, Nikole Mrđe, Save Tutuša, Nikole Parađina, Marka Lujića, Petra Krivića, Mirka Šuška, Miloša Stojanca, Nenada Borojevića, Gorana Borovića, Marka Beare, Nediljka Škare, Marka Borovića, Dušana Borovića, Branka Vujića, Đure Borkovića, Petra Borkovića, Jove Borkovića, Laze Ostojića, Ilije Škare, Nikole Beare, Dušana Prosinice, Milana Šarca, Milana Trsina, Petra Trsina, Mirka Bojagića, Nikole Karanovića, Stanka Galića i Dušana Galića.

Također je izvršen uvid u rješenje Vojnog suda u Splitu od 12. studenog 1992. Kv-280/92, o obustavi postupka kaznenog postupka u skladu sa Zakonom o oprostima i krivičnog progona i postupaka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i ratu protiv RH, "Narodne novine" 58/92.

Pročitano je rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim se odbija žalba vojnog tužiteljstva i to rješenje nosi naslov broj spisa KT 673 od 30. 12. 1992. kada je zaprimljena u Vojni sud Split.

Izvršen je uvid u izvatke iz kaznene evidencije i to za Bajić Miljenka, (list 468 spisa), iz kojeg je razvidno da je isti osuđivan presudom Općinskog suda pod brojem K-74/98 zbog kaznenog djela iz čl. 331. kada mu je izrečena uvjetna osuda.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Banić Davora, (list 469 spisa) iz kojeg je razvidno da isti do sada nije osuđivan.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Botić Anđelka, (list 470 spisa) iz kojeg je razvidno da isti nije osuđivan.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Antu Gudića, (list 471 spisa) iz kojeg je razvidno da isti nije osuđivan.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Tomislava Dujića, (list 472 spisa) iz kojeg je razvidno da isti nije osuđivan.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Emilija Bungura (list 473 spisa), iz kojeg je razvidno da isti do sada nije osuđivan.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Vrkić Tonća, (list 514 spisa), iz kojeg je razvidno da je isti osuđivan presudom Općinskog suda Split K-815/00 od 16. veljače 2001. godine, zbog kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. KZ, kada je uvjetno osuđen.

Izvršen je uvid u izvadak iz kaznene evidencije za okrivljenika Josipa Bikića, (list 515 spisa) iz kojeg je razvidno da je isti osuđivan presudom Općinskom suda Split pod brojem K-74/98 od 25. lipnja 1998. godine koja je prostala pravomoćna 21. ožujka 2002. godine iz čl. 263. st. 3. u svezi sa st. 1. KZ, kada je uvjetno osuđen.

Stranke pozvane da se izjasne o daljnjim prijedlozima za provođenje u dokaznom postupku, očituju se i to:

Zastupnik optužbe očitovao se na slijedeći način:

“Kako iz pročitane note Saveznog ministarstva pravde SR J proizlazi da je poziv za glavnu raspravu uručen samo jednom od svjedoka, tj. za ostale nema dokaza o urednoj dostavi, to proizlazi da ti svjedoci nisu uredno pozvani. Prema tome sukladno odredbama ZKP bez obzira što se radi o diplomatskoj dostavi, ista treba biti uredna, ako to nije, predlaže da se ovih 8 odnosno svih 14 svjedoka iz optužnice pozove diplomatskim putem te da se da jedan određen rok, jer očito je da je rok od 20-tak dana prekatak pogotovo u ovakvom postupku.

Također u odnosu na prijedloge ustrajemo u pozivanju Olge Sulejmanović jer o tom prijedlogu do sada nije odlučeno, te također predlažemo čitanje dokumentacije iz omota spisa označenog kao prilog “A”, odnosno 16 osoba upućenih istražnom sucu Marku Brđaru. Sukladno čl.322. st.1. ZKP, ponavljamo prijedlog za pozivanje ispitivanjem kao svjedoka dr. Dušana Dujmića i 15 svjedoka koje je on naveo kao na zapisnik, a radi se o osobama Mirko Bjelica, Mička Koprivicu, Bokan Rusmina, Miletić Kosa, Borislav Hamovića, Momčila Beraka, Vladimir Žarković, Lazar Pribišić, Rade Bošković, Mijo Kosović, Damjana Tripković, Tatjana Čučak, Dušan Radmilović, Dragutin Lešić, Petar Pavić. Budući spisu, iz dokumentacije razvidno je da su bili zatočeni u Vojno istražnom centru Lora i kao neposredno saznanja događaja o ovom razdoblju, a na koje okolnosti se i predlaže njihovo ispitivanje svjedoka, a ne u svojstvu oštećenika, ovim predmetnim kaznenim djelom, pa je i relevantno da li se radi o ratnim zarobljenicima ili pak o civilnim osobama u kontekstu pravne kvalifikacije kaznenog djela zbog kojeg se vodi predmetni postupak. Također predlažemo odnosno ponavljamo

prijedlog za pozivanje i ispitivanje svjedoka Mirka Bjelice, Dragana Ratkovića, Vesna Deretića, Ljubiše Geruna, Mirka Babića, Novice Popovca, Mije Kosovića, Milenka Ratkovića, Vladimira Žarkovića, Slobodana Časušića, Jelenka Kovačevića, Milorada Oru i Mičko Koprivica, s napomenom da su u odnosu na to bi bile osobe Mirko Bjelića, Vladimir Žarković i Mijo Kosović, jer također iz spisa je razvidno odnos o tome u spisu postoje dokazi da su i ove osobe bile zatočnici u Lori, a što je razvidno iz njihovih pisama upućenih istražnom sucu, te da imaju neposredna saznanja a neki od njih štoviše saznanja o konkretnih učina iz inkriminacije optužnice, pa se isti predlažu da se ispituju kao svjedoci na te okolnosti, a iz istih razloga što je prije obrazloženo da li se radi o ratnim zarobljenicima. Ukoliko se pak ne prihvati prijedlog za pozivanje i ispitivanje svjedoka predlažem podredno da se ispitivanje može obaviti putem video linka. Također predlažemo da se pozovu već ispitani svjedoci te suoči Miroslav Karin i Josip Tabla, te Marijo Barišić i Damir Boršić s druge strane a na okolnosti nazočnosti ove prve dvojice transportu zarobljenika iz Lore u Šibenik odnosno dalje u Zadar, te također i Milorad Pajić te da se izvrši njegovo suočenje sa Barišićem i Boršićem na okolnost prilikom transporta”.

Odvjetnik Slobodan Mikulić predložio je da se na okolnosti vođenja predistražnog postupka sasluša tadašnji bivši Vojni tužitelj Ivan Šimić, a odvjetnica Doris Košta da se na iste okolnosti saslušaju Mladen Bajić, Mate Laušić i Boško Jurišić, s obzirom na činjenicu da sva službena dokumentacija koja je vezana i važna za ovaj postupak ne prileži u spisu. Isto tako predložila je da se u svojstvu vještaka odnosno stručne osobe – vojnog stratega sasluša Davor Domazet i to na okolnosti uvođenja ratnog stanja na području grada Splita.

Sud je po čl.322. st.4. toč.2., 3. i 4. ZKP-a, i Zakona o izmjenama i dopunama ZKP “NN” 58/02, odbio prijedlog zastupnika optužbe da se u svojstvu svjedoka pozovu i saslušaju sudski vještak dr Dušan Dujnić, te 14 osoba za koje je navedeno da ih je pregledao navedeni vještak i čija anamneza i mišljenje su dostavljeni ovom sudu i to za osobe Mirka Bjelicu, Mička Koprivicu, Rusmira Bokana, Kosu Miletića, Borislava Hamovića, Momčila Beraka, Vladimira Žarkovića, Lazara Pribišića, Radu Boškovića, Miju Kosovića, Damjana Tripkovića, Tatjanu Čučuk, Dušana Radmilovića, Dragutina Lešića i Pavić Petra. S obzirom da iz priložene dokumentacije nije razvidno da li su predloženi svjedoci u inkriminiranom periodu bili u Vojno istražnom centru, Vijeće smatra da kao takvi prijedlog je nevažan prijedlog u smislu toč.2. st.4. čl.322. ZKP-a, a isto tako imajući na umu da se radi o svjedocima koji nisu građani Republike Hrvatske, takav prijedlog u smislu toč.3. st.4. čl.322. istog Zakona, smatra neprikladnim prijedlogom, jer bi predložene dokaze tj. saslušanje tih svjedoka izazvalo velike poteškoće, a s druge strane prihvaćanjem takvog prijedloga u skladu sa točkom 4. st.4. čl.322. ZKP-a dovelo bi do znatnog odugovlačenja postupka, a u konkretnom slučaju radi se o pritvorskom spisu i kao takvom traži se hitno i ažurno postupanje.

Odbijen je i prijedlog zastupnika optužbe da se kao svjedoci pozovu i preslušaju građani iz BiH i to Mirko Bjelica, Dragan Ratković, Vesna Deretić, Ljubiša Gerum, Mirko Babić, Novica Popovac, Mijo Kosović, Milenka Ratković, Vladimir Žarković,

Slobodan Čaušić, Jelenka Kovačević, Milorad Oru i Mičko Koprivica, i to iz razloga u smislu odredbe čl.322. st.4. toč.2., 3. i 4. ZKP-a i čl.38. Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a. Naime, državno odvjetništvo ovakav prijedlog o saslušanju navedenih svjedoka predlaže pri kraju dokaznog postupka i to 22. srpnja 2002. godine, iako je optužnica podignuta 27. ožujka 2002. godine, a prilozi u spisu se nalaze od veljače 2002. godine, pa su se takvi dokazi mogli predložiti i sucu istražitelju što nije učinjeno. Isto tako sadržajno gledajući predmetna pisma razvidno je da predloženi svjedoci govore o sebi kao o ratnim zarobljenicima, a ne ono što je predmet ovog postupka tj. postupanje prema civilnom pučanstvu, pa stoga ovo vijeće i takav prijedlog smatra nevažnim, neprikladnim prijedlogom koji je usmjeren na odugovlačenje postupka.

Odbijen i je prijedlog zastupnika optužbe da se ponovno pozovu svjedoci iz SR Jugoslavije.

Nakon dobijanja pisanog izvješća Ministarstva pravde iz SR Jugoslavije o nedolasku pozvanih svjedoka na glavnu raspravu za dan 23. rujna 2002. godine, vijeće smatra da je obrazloženje koje je dato u obavijesti takve naravi i karaktera, da je i uvrijedljivo ne samo za predsjednika ovog vijeća, već i za pravosuđe Republike Hrvatske, te je sasvim razvidno da pozvani svjedoci opstruiraju vođenje ovog postupka i na kraju da isti nisu u poziciji da postavljaju dodatne uvjete da bi pristupili na glavnu raspravu, jer su prije toga izrazili spremnost i bili zadovoljni osiguranim sigurnosnim i drugim uvjetima da pristupe na glavnu raspravu pred ovaj sud. Isto tako prema odredbi čl. 331. st. 1. ZKP nisu ispunjeni zakonski uvjeti da se pročitaju iskazi navedenih svjedoka iz SRJ koje su dali pred Opštinskim sudom u Beogradu, jer je istima omogućen dolazak na glavnu raspravu, što znači da njihov dolazak pred sud nije nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka koje predviđa citirana odredba Zakona o kaznenom postupku.

Svjedoci iz SR Jugoslavije predloženi po optužnici prvi put pozvani su putem Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske koje je od strane ovog suda upućeno 29. travnja 2002. godine za glavnu raspravu od 17. lipnja do 7. srpnja 2002. godine (list 1439 spisa). Putem Ministarstva pravosuđa radi ekonomičnosti dolaska navedenih svjedoka poslani su pozivi navedenim svjedocima za nove terminne (list 1470-1472 spisa). Diplomatskim putem ponovno su pozvani navedeni svjedoci putem resornog Ministarstva za glavnu raspravu za dan 19. rujna 2002. godine, a pozivi su otpremljeni 24. srpnja 2002. godine (list 1689-1690 spisa). Putem resornog Ministarstva, a preko nadležnog tijela SR Jugoslavije za Međunarodnu pravnu pomoć navedeni svjedoci pozvani su na glavnu raspravu pred ovim sudom za dan 21. listopada 2002. godine s početkom u 9,00 sati (list 1812-1813 spisa). Predmetni svjedoci ponovno su pozvani putem nadležnog tijela SR Jugoslavije za glavnu raspravu za dan 11. studenog 2002. godine s početkom u 9,00 sati (list 1900 spisa).

Nakon dobijanja izvješća Ministarstva pravde iz SR Jugoslavije o nedolasku pozvanih svjedoka na glavnu raspravu za dan 23. rujna 2002. godine (list 1943 spisa), neupitno je da su predmetni svjedoci uredno obaviješteni i primili pozive, ali odbili pristupiti na glavnu raspravu, a radi se o građanima druge države koje nije moguće

dovesti prinudnim putem. Prema tome sukladno odredbi čl.331. st.1. ZKP-a, nisu se ispunili zakonski uvjeti da se na glavnoj raspravi pročitaju iskazi navedenih svjedoka iz SR Jugoslavije koje su dali pred Opštinskim sudom u Beogradu, jer bi time došlo do povrede prava materijalne obrane po kojoj okrivljenici imaju pravo postavljati pitanje, što u ovom slučaju ne bi bilo moguće, a što je suprotno odredbi čl.367. st.2. ZKP-a. Bilo bi također povrijeđeno i načelo neposrednosti i kontradiktornosti što bi presudu činilo nezakonitom. U ovom slučaju radi se o ispravama i zapisnicima prikupljeni na zakoniti način, a zbog gore navedenog nije bilo zakonskih uvjeta da se isti pročitaju niti pak razloga da se izdvoje iz spisa.

Odbijen je prijedlog zastupnika optužbe da se na glavnu raspravu ponovno pozovu svjedoci Miroslav Karin, Josip Tabula, Marijo Barišić, Damir Boršić i Milorad Paić radi suočenja, i to jer vijeće takve prijedloge smatra u suprotnosti s odredbom čl.332. st.2. t.2. i 4. ZKP-a. Naime, svi navedeni svjedoci su saslušani i vijeće smatra da nema razloga njihovom suočenju na neke bitne okolnosti, pa sud smatra da je prijedlog usmjeren na odugovlačenje postupka.

Odbijen je prijedlog zastupnika optužbe da se kao svjedok sasluša Olga Sulejmanović, obzirom na činjenicu da je ista pozivana i svoj izostanak pravdala bolešću, a sud smatra, da s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, te na okolnosti na koje se predlaže saslušanje svjedokinje, takav prijedlog kao nevažan prijedlog.

Na kraju vijeće je odbilo prijedlog zastupnika optužbe da se ispitivanjem svih navedenih svjedoka koji žive izvan Republike Hrvatske, a gore predloženih, obavi putem linka, jer takav prijedlog vijeće smatra da je protivan odredbama čl. 332. st. 4. t. 2. , 3. i 4. ZKP-a, a u svezi sa Zakonom o izmjenama i dopunama ZKP "NN" 58/02.

Odbijen je prijedlog odvjetnika Slobodana Mikulića da se na okolnosti vođenja predistražnog postupka sasluša tadašnji bivši tužitelj Ivan Šimić, kao i prijedlog odvjetnice Doris Košta da se na iste okolnosti saslušaju Mladen Bajić, Marko Laušić i Boško Jurišić.

Odbijen je također prijedlog odvjetnice Doris Košta da se na raspravu u svojstvu vještaka odnosno stručne osobe – vojnog stratega sasluša Davor Domazet i to na okolnosti utvrđenja ratnog stanja na području Splita, obzirom na činjenicu da se radi o općepoznatim događajima, vijeće smatra da je takav prijedlog suvišan, a saslušanje gore navedenih svjedoka također suvišnim obzirom da u spisu prilaže dokumentacija od stručnih osoba koje su sudjelovale u vođenju predistražnog postupka.

Odbijen je prijedlog i odvjetnice Ankice Luetić da se na okolnosti boravka Marija Barišića i Pajić Milorada u Splitu suoče svjedoci Barišić – Cigić - Pašalić i Galić i to iz razloga što ta činjenica nije od značaja po ocjeni suda za pravilno utvrđenje činjeničnog stanja u ovom postupku, pa kao takav prijedlog sud ga odbija kao suvišan.

Stranke nisu imale drugih prijedloga za provođenje dokaza u ovom postupku.

Dakle, predmet ove optužnice je da su osmorica bivših vojnih policajaca Tomislav Dujčić i dr., u periodu od ožujka do rujna 1992. godine u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, (vojnom pritvoru), kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijali, mučili, nečovječno postupali prema civilnim osobama i nanosili im velike patnje i ozlijede tjelesnog integriteta i zdravlja, pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva – djelo označeno u čl.120. st. 1. OKZRH "NN" 31/93.

S obzirom na medijske natpise o događajima u Vojno istražnom centru "Lora" Split, ovdje je neophodno nešto reći o lokaciji i ostalim tehničkim osobinama Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu. Radi uvida u taj vojni objekt vijeće ovog suda zajedno sa zastupnikom optužbe i braniteljima okrivljenika u nazočnosti medija izvršen je očevid tog objekta. Te prigode ovlaštena vojna osoba, satnik Damir Maretić, upoznao je nazočne da predmetni objekt nakon preuzimanja od bivše JNA nije imao nikakvih građevinskih ili pak drugih tehničkih preinaka. Radi se o objektu u sklopu vojnog objekta "Lora", koji je imao "10 čelija" površine cca 7,50 m. U te prostorije bili su smješteni pritvorenici i to hrvatski vojnici zbog stegovnih prijestupa, ratni zarobljenici kao i civilne osobe osumnjicene za kaznena djela protiv Republike Hrvatske, kada u Okružnom zatvoru Split na Bilicama nije bilo mjesta. Ostali podaci o samom objektu sadržani su u zapisniku o očevidu koji prileži spisu (list 1871-1873 spisa).

Optužba svoje dokaze da su okrivljenici počinili predmetno kazneno djelo temelji na četiri osnovne skupine dokaza. Kao prvo polazi od nesuglasja u obranama pojedinih okrivljenika, pogotovo u odnosu na pogibelj Gojka Bulovića i Nenada Kneževića. Takav argument je pravno nedopustiv i ne može se nesuglasje obrana pojedinih okrivljenika uzeti kao dokaz da je nešto dokazano jer Zakon daje pravo okrivljeniku da se brani na način koji smatra za sebe najpovoljnijim. Pogotovo kada se ovdje kao argument ističe različitost kazivanja okrivljenika u svezi evidentiranog zdravstvenog stanja primjerice Nenada Kneževića, imajući pri tome na umu da se radi o događaju od prije 10 godine s jedne strane, a s druge strane čak da se radi o događaju prije 10 dana svi mi kao laici po pitanju zdravstvenog stanja osobe koju vidimo dali bi drugačija mišljenja i viđenja. Kao drugo optužba za sve inkriminirane radnje nudi posredne i općenite činjenice i indicije koje izvodi iz iskaza pojedinih svjedoka koje naziva ključnima u konkretnom slučaju Marija Barišića i Milorada Pajića, pripadnika 72. bojne Vojne policije u Šibeniku i Zlatka Sulejmanovića, stražara pri Vojno istražnom centru u Splitu. Na to odmah treba ukazati ako i bez kritike u potpunosti prihvatimo te iskaze, da ni jedan od navedenih svjedoka kao ni bilo koji drugi od saslušanih svjedoka, u svojim iskazima ne terete direktno ni jednog od osmorice okrivljenika.

Optužba u svojim dokazima da je djelo počinjeno na opisani način poziva se i na izvješće pomoćnika zapovjednika za IPD-a, satnika Mirka Čorića, upućeno načelniku Službe za IPD poslove, gdje se navodi "da je služba patrole mahom sastavljena od osoba koje su imale ili krim. dosje ili su poznate po gradu kao izbacivači iz disco klubova". Kako sa pravnog tako i sa bilo kojeg drugog aspekta, ovakav dokaz ne treba komentirati.

I na kraju u svojim navodima u obrazloženju optužnice koja je jednostavno i reproducirana u završnoj riječi na kraju dokaznog postupka kao dokazi navode se iskazi oštećenih osoba navedenih u optužnici. Također treba reći da ni jedan od saslušanih oštećenika kao svjedoka nije spomenuo ime niti prezime bilo koje osobe koja bi ga zlostavljala niti je pak u sudnici prepoznao bilo koju osobu među optuženicima, kao mučitelju. Iz svega rečenog sasvim je razvidno da je optužnica kao pravni akt nakon provedenog postupka dokazano da je neosnovana, neodređena, neprecizna, a kao takva i neutemeljena.

Uvodni dio optužnice tereti sve optuženike da su od ožujka do rujna 1992. godine držali bez ikakvih pravnih osnova veći broj zatočenih civilnih osoba, uglavnom srpske nacionalnosti, zbog sumnji da su navodno sudjelovali u neprijateljskim djelatnostima protiv Republike Hrvatske, te da su prema tim osobama postupali protivno odredbama čl.3., 13., 27. i 32. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, čl.75. Dopunskog (Protokol) i čl.4. Dopunskog protokola (Protokol II) oba iz 1977. godine, vrijeđajući njihovo ljudsko dostojanstvo i osobito ih ponižavali i psihički i fizički, zlostavljali, mučili i tjelesno kažnjavali sve i do usmrćenja nekih od njih. Iz takvog činjeničnog opisa postupanja optuženika, dalo bi se zaključiti da se u smislu odredbe čl. 35. Kaznenog zakona radi o supočiniteljima kaznenog djela jer se predmjeva da su supočinitelji osobe koje na temelju zajedničke odluke učine kazneno djelo tako da svaka od njih sudjeluje u počinjenju ili na drugi način bitno pridonosi počinjenju kaznenog djela. Drugim riječima značilo bi neophodno postojanje elemenata kao što su prethodni dogovor, među supočiniteljima, podjela rada, zajednički plan i zajedničko izvršenje djela. Tijekom ovog postupka u odnosu na ovakvo postupanje optuženika nije ama baš ništa dokazano, niti ponuđeno dokaza, koji bi na to upućivali, a s druge strane neprihvaćaju se materijalni dokazi iz kojih je razvidno da neki od optuženika u to vrijeme nisu ni bili u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, a prema tome ni sudionici izvršenja kaznenog djela kako ih se tereti. To isto ukazuje da optužba ne uvažava vjerodostojne javne isprave izdate od Glavnog stožera Ministarstva obrane Republike Hrvatske broj 1114-01-08-01/60 od 22. listopada 2001. godine, kao javne isprave, pod brojem 1114-01-08-02/221 od 14. lipnja 2002. godine (list 1891 i 1892) iz kojih je razvidno da okrivljenik pod 7. Ante Gudić i okrivljenik pod 8. Anđelko Botić od kraja lipnja 1992. godine, više se ne nalaze na ispomoći u vojarni Lora u Splitu, već su upućeni na Južno bojište radi obnašanja borbeno vojno policijskih zadataka.

Međutim, postoje drugi dokazi koji ukazuju na nešto suprotno, a to je spis Vojnog suda pod brojem K-382/92, koji je tijekom postupka pregledan kao dokazni materijal (list 2016-2046 spisa). U zahtjevu za provođenje istrage Vojnog tužiteljstva u Splitu KT-676/92 od 12. lipnja 1992. godine, razvidno je da je zahtjevom za provođenje istrage Vojnog tužiteljstva pored ostalog zahtjeva za provođenje istrage pokrenut protiv slijedećih osoba: Jove Prhuta iz Ubla, Dušana Pakule iz Splita, Nenada Kneževića iz Kaštel Lukišća, Rade Krivića iz Ubla, Ugleše Bulovića iz Bitelića i Gojka Bulovića iz Bitelića, Krivić Tome iz Ubla i Balić Dušana iz Radošića. Izvršen je i u uvid u rješenje Vojnog suda u Splitu K-383/92 od 14. rujna 1992. godine o određivanju pritvora na sjednici vijeća od 14. rujna 1992. godine protiv Mirka Šuška, među ostalim pod rednim brojem 7., Laze Ostojića, pod brojem 19., Branka Borovića, pod brojem 13., Dušana

Galića, pod rednim brojem 29, i Uglješe Bulovića pod rednim brojem 30. Uvidom u optužnicu Vojnog tužiteljstva broj KT-676/92 od 11. rujna 1992. godine razvidno je da je optužnica podignuta protiv Đure Šuše, Nikole Mrđe, Save Tutuša, Nikole Parađina, Marka Vujića, Petra Krivića, Mirka Šuška, Miloša Stojanca, Nenada Borovića, Gorana Borovića, Marka Beare, Nediljka Škare, Marka i Dušana Borovića, Branke Vujića, Đure Borkovića, Petra Borkovića i Jove Borkovića, Laze Ostojića, Ilije Škare, Nikole Beara, Dušana Prosenice, Milana Šarca, Milana Trzina, Petra Trzina, Mirka Bojadića, Nikole Karanovića, Stanka Galića i Dušana Galića. Uvidom u rješenje Vojnog suda u Splitu od 12. studenog 1992. godine Kv- 208/92 o obustavi postupka kaznenog postupka u skladu s Zakonom o oprostima od krivičnog progona i postupak za krivična djela počinjena u oružanim sukobima u ratu protiv RH ("NN" 58/92), razvidno je da je predsjednik države navedenim osobama, navedenim činom, iste amnestirao od kaznenog progona.

Prema tome netočni su navodi citiranog djela optužnice da su navedene osobe bezpravno privedene od strane okrivljenika i bezpravno zadržavane u sklopu Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu, već je sasvim razvidno da su meritorne odluke donosili pravni organi (vojni i civilni) Republike Hrvatske, a ne optuženici kako ih se tereti. Dabome da su naloge za predvođenje nekih od tih osoba dostavljani i vojnoj policiji u sklopu njenih ovlasti, a što su u svojim iskazima potvrdili pojedini od svjedoka iz ove skupine, da su ih kritične prigode predvodili vojni policajci, ali koji o tome nemaju saznanja niti službeno postoji dokumentacija.

Saslušani kao svjedoci bivši zapovjednici 72. bojne Vojne policije Michael Budimir i Zdravko Galić, kao i neki drugi svjedoci, objašnjavajući zašto su pojedine civilne osobe bile sprovedene u Vojni istražni centar "Lora" u Splitu, a ne u Okružni zatvor u Splitu, objašnjavali su činjenicom da se to događalo u slučaju kada je Okružni zatvor Bilice u Splitu bio popunjen. Sud nema razloga nevjеровати i neprihvatiti takvo objašnjenje, koje je logično, a u tom pogledu nije ni bilo prijedloga da se eventualno provjeravaju takvi navodi svjedoka.

Prvi stavak optužnice tereti sve okrivljenike da su nakon što su protivno odluci istražnog suca Vojnog suda u Splitu u Vojni zatvor "Lora" doveli Nenada Kneževića i Gojka Bulovića, dana 14. lipnja 1992. godine oko 20,30 sati, za vrijeme dok su čuvari Anđelko Botić i Ante Gudić, pod prismotrom zapovjednika Emilija Bungura, sprovodili ih iz jednog dijela zatvora u drugi i to nakon što je Nenad Knežević pokušao pobjeći preko žičane ograde, spriječili ga u tome ispalivši prema njemu neutvrđeni broj hitaca iz pištolja zadavši mu prostrijelne rane ruke i noge. Potom da su vratili Nenada Kneževića u zatvorski krug gdje su u međuvremenu po pozivu, kao pripadnici Interventnog voda, došli Davor Banić, Miljenko Bajić, Josip Bikić te upravnik zatvora Tomislav Dujić i da su ga svi zajedno tukli dok je ležao ozlijeđen na zemlji, gazili i udarali nogama i rukama i neutvrđenim predmetima, nanjevši mu mnogostruke povrede opasne po život od kojih je ozlijeda, nakon što su ga u Klinički bolnički centar Split, bez svijesti, odveli istu večer Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, preminuo 23. lipnja 1992. godine.

Iz zapisnika o vanjskom pregledu i obdukciji mrtvog tijela pok. Nenada Kneževića od 25. lipnja 1992. godine dr. Šimun Anđelinović, liječnik vještak, navodi

kako je njegova smrt nasilna i da je nastala kao posljedica obostrane akutne upale pluća koja se razvila kao posljedica traume. U svom nalazu i mišljenju vještak navodi da sve povrede kako lakše tako i teže, su uglavnom nastale kao posljedica djelovanja tupo tvrde sile, ali da se sa sigurnošću ne može isključiti ni pad. Isto tako neprijeporno je utvrđeno tijekom ovog postupka da je pok. Nenad Knežević pokušao bijeg prilikom premještanja iz jednog dijela Vojno istražnog centra "Lora" u drugi sjeverni dio zvan "Blok C". Također nije sporno da je te prigode pokušao oteti oružje stražaru Anđelku Botiću, da je istog oborio na pod i nakon toga preskočio ogradu i dao se u bijeg. Za njim u potjeru da su se uključili pored stražara i drugi pripadnici Hrvatske vojske, te na kraju da je isti pronađen u jednom grmlju uz ogradu koja dijeli kompleks "Lora" od "Brodogradilišta Split". Tijekom postupka je također utvrđeno da je veći broj osoba bio nazočan prilikom izvlačenja Kneževića iz grmlja, u koje se skrio, što ukazuje na teoretsku mogućnost da ga je neka i od neopznatih nazočnih osoba mogla ozlijediti. Nakon toga da je najprije transportiran vozilom Hrvatske mornarice, a potom patrolnim vozilom vojne policije u KBC Split, gdje je i preminuo 23. lipnja 1992. godine.

Sve te činjenice u svojim obranama iskazali su optuženici Ante Gudić, Anđelko Botić i Emilijo Bungur. S druge strane nema ni jednog svjedoka tj. osobe koja je saslušana ili bila predložena da se sasluša tijekom ovog postupka koja bi dala iskaz u smislu da bi teretila da su Miljeko Bajić, Josip Bikić, Davor Banić i Tomislav Dujić zajedno sa stražarima Anđelkom Botićem i Antom Gudićem udarali Kneževića dok je ležao na zemlji i na taj način zadali mu munogostruke i po život opasne tjelesne ozlijede. U konkretnom slučaju kada bi navedeno činjenično stanje u optužnici bilo točno, onda bi se u smislu odgovornosti svakog pojedinca, trebao znati njegov doprinos nastanku posljedice, u konkretnom slučaju teškog tjelesnog ozlijeđivanja pok. Kneževića. U tom slučaju kada bi sud i utvrdio i imao relevantne dokaze koji bi ukazivali na pojedinačne radnje okrivljenika kod ozlijeđivanja pok. Kneževića, imajući u vidu pravno shvaćanje i rješidbu Vrhovnog suda Republike Hrvatske I Kž-560/97 od 28. siječnja 1998. godine, ostvarena bi bila apsolutna povreda odredaba Kaznenog postupka iz čl. 354. st.2. ZKP-a, ako bi sud na glavnoj raspravi izmjenio činjenični opis i pravnu kvalifikaciju.

Naime, sud bi time kršio pravilo iz čl. 336. ZKP da se presuda može odnositi samo na djelo koje je predmet optužbe, u konkretnom slučaju zaštitni objekt kod kaznenog djela iz čl.120. st.1. OKZRH-a je "krivična djela" protiv čovječnosti i međunarodnog prava, a zaštitni objekt kaznenog djela nanošenja teške tjelesne ozlijede koja je dovela do smrtnog ishoda su kaznena djela "protiv života i tijela". U takvom slučaju jedino ovlaštenu državni odvjetnik može na temelju utvrđenog činjeničnog stanja mijenjati činjenični opis, pravnu oznaku i pravnu kvalifikaciju djela.

U stavku 3. optužnice terete se optuženici Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić da nakon što su se vratili iz bolnice gdje su odveli Nenada Kneževića, da su zajedno s Tomislavom Dujićem i Tonćem Vrkićem otišli u sjeverni dio zatvora zv. "Blok C" u koji su stražari Emilijo Bungur, Anđelko Botić i Ante Gudić premjestili Gojka Bulovića, i pri tome ga oni sami izudarali, a potom da su to učinili Bajić, Bikić, Vrkić i Dujić. Te prigode da su mu nanijeli mnogostruke ozlijede po život opasne, koje su dovele

do smrtnog ishoda. Ono što je u odnosu na pok. Gojka Bulovića sa sigurnošću utvrđeno jeste da je umro nasilnom smrću, što proizlazi iz zapisnika o vanjskom pregledu i obdukciji mrtvog tijela pok. Gojka Bulovića od 19. lipnja 1992. godine, koju je sačinio dr. Šimun Andelinović, liječnik vještak. U predmetnom vještvu konstatirano je da je imenovani umro nasilnom smrću zbog zadobivenih višestrukih ozlijeđa koje su dovele do smrtnog ishoda, krvni podlijevi evidentirani na prsnom košu da su nastali djelovanjem tupo tvrdog predmeta, a vanjskim pregledom i obdukcijom utvrđeni su višestruki prijelomi rebara i to od II do VII s lijeve strane i od VII do IX s desne strane, te krvni izljev u lijevo prsište, prijelom slabinske kralježnice, krvarenje potrbušnice oko oba bubrega, nagnječenje pluća i jetre, koje po vještaku, povrede čine cjelinu i predstavljaju tešku i po život opasnu tjelesnu povredu, koja je dovela do smrtnog ishoda. U odnosu na predmetni događaj nema neposrednih očevidaca, ali u tom slučaju treba svakako analizirati svjedokove iskaze osoba koje su preuzele drugu smjenu iza 22,00 sata prije svega Davora Perišića, Zlatka Sulejmanovića, kao i iskaz brata preminulog Gojka Bulovića, Uglješe Bulovića.

Svjedok Zlatko Sulejmanović čuvar Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu, u istražnom postupku dao je opsežan iskaz, kojeg je poslije na glavnoj raspravi zanijskao. S obzirom na iskaz njegovog oca Hajrudina Sulejmanovića sud vjeruje da je Zlatko Sulejmanović iskaz kojeg je dao tijekom istrage izmijenio zbog prijetnji, ali ni rezultati kaznene prijave nisu dali rezultata koje bi osobe to prijetile Zlatku Sulejmanoviću. U svom iskazu pred sućem istražiteljem imenovani svjedok navodi da je puno osoba iz zgrade Zapovjedništva vojne policije – krim. policije dolazilo ispitivati zatvorenike, te da nitko nije ulazio s posebnim pismenim dopuštanjem, da je sve bilo neorganizirano. Pritvorenik Nenad Knežević (navodni judaš), prilikom izlaska iz ćelije da je judo zahvatom bacio jednog od čuvara i pokušao bježati, da bi drugi stražar pucao u njega. Šef smjene te večeri u kojoj je on bio stražar, da je bio Davor Perišić, te da je tu noć bilo dosta osoba iz krim policije. Te noći da se pojavilo vozilo, misli bijeli kombi, vozilo koje je koristio Interventni vod Vojne policije. Iz vozila da su izašle 3 ili 4 osobe, a to da su bili "Čop" – nadimak optuženika Josipa Bikića, "Bajić" i "Ban" – nadimak optuženika Davora Banića. Isti da su prošli kroz kapiju, da ne zna tko ih je propustio, da su pričali s Tonćem Vrkićem i otišli u prostor zatvora iza glavnog ulaza gdje je bilo nekoliko ćelija. Neposredno iza toga da je čuo jaukanje, stenjanje, udaranje, a da intezitet i dužinu trajanja ne zna. Kroz sve to vrijeme da se on nalazio u dvorišnom prostoru s južne strane što bi bilo otprilike 20-tak metara od ćelije. Te osobe da su se tu zadržale 10 do 15 minuta, a nakon toga da su se udaljili s vozilom, a s njima da je bio i Tonći Vrkić. Potom da mu je Tonći Vrkić ili Dujić Tomislav naložio da obiđe ćeliju, a da dopušta mogućnost da je to od njega tražio Davor Perišić. Kada je ušao u prostorije u polumraku prostorije da je primjetio na podu tijelo Bulovića, te uz pomoć nekog pritvorenika da je iznio tijela do prostora kupatila, gdje su ga pokušali osvjestiti i da je tada primjetio da ne daje znakove života. O tome da je obavijestio Tonća Vrkića ili Dujića i da ne zna tko mu je rekao "O svemu ovome ne smiješ ništa govoriti". Njegova smjena da je završila u 8,00 sati i da ne zna što se dogodilo s tijelom Bulovića.

Iz iskaza predmetnog svjedoka da se te noći pojavio bijeli kombi, a u kojem su bile tri ili četiri osobe, i to "Josip Bikić, Miljenko Bajić i Davor Banić", te da su potom sa

kombijem otišle iza glavnog ulaza gdje je bilo nekoliko ćelija, ne daje odgovor na pitanje gdje su se te prigode kretali navedeni optuženici. Svjedok dalje navodi da su se vratili nakon 15-tak minuta, dok s druge strane brat preminulog Gojka Bulovića, Uglješa Bulović, u svom iskazu navodi da je mučenje i zlostavljanje njegovog brata trajalo oko jedan sat, pa i takav iskaz Zlatka Sulejmanovića nije ni indicija koja bi sa vjerovatnošću upućivala da bi se pripadnici Interventnog voda te prigode nalazili u ćeliji gdje se nalazio Gojko Bulović, te istog udarali zajedno sa ostalim navedenim osobama.

Uglješa Bulović, brat preminulog Gojka Bulovića, u svom iskazu navodi da su on i pok. brat iz vojarnje Dračevac dovedeni u Loru i smješteni u istu ćeliju 13. lipnja 1992. godine. Prvi na ispitivanje da je odveden Gojko, a nakon ispitivanja da je vraćen u drugu ćeliju, a ne kod njega. Njegovo ispitivanje da je trajalo oko sat vremena. Nakon toga da je i on odveden na ispitivanje i da Gojka više nije vidio. Prilikom ispitivanja da je bio tučen, maltretiran i da su mu spajali struju. Tog dana iza pola noći da je čuo da su došli neki, da je on vidio kroz otvor rupe na vratima, da su otvorili jednu ćeliju i po glasu da je prepoznao svog brata Gojka Bulovića. Glas da mu je prepoznao kada je “zajaukao”, da nije mogao vidjeti tko ga tuče, da je to bila jedna grupa koja je “uletjela”, u tim prostorima da nije bilo svjetla. Ta tuča da je trajala po njegovoj ocjeni oko sat vremena. Nakon što je prestala tuča po njegovom bratu da se iz vani čula pucnjava i to iza pola noći. Poslije da je čuo da je u toj pucnjava ranjen Knežević. Opisujući osobe koje su ih ispitivali i upitan može li ih prepoznati izjavio je “Sijecam se jednog, imao je neku sijedu bradicu, imao je zavijen zavoj i bio je prosijed”. Osobe koje su ga ispitivale i zlostavljale da ne bi mogao prepoznati.

Svjedok Ivica Livaja koji je od travnja 1992. godine obnašao funkciju pomoćnika zapovjednika PD-a i zapovjednika krim odjela ističe da nije imao neposredna saznanja o zlostavljanju zatvorenika smještenih u sklopu Vojno istražnog centra “Lora”, ali da je o tome čuo glasine. Što se tiče njegovog saznanja o slučaju pogibelji Kneževića i Bulovića navodi da 15. lipnja 1992. godine kada je došao s puta, da je u jednoj kancelariji zatekao Tonća Vrkića koji je izgledao smušeno i zabrinuto. Upitao ga je što mu je a da mu je Vrkić odgovorio “Noćas su neki pokušali bježati, ja sam pucao, stradali su, te da je o tome izvjestio službujućeg bojne i zapovjednika bojne Galića”. Po navodu zapovjednika bojne Galića da je obavio razgovor s Emilijom Bungurom i Miljenkom Bajićem. Na očevid da je izašao istražni sudac. S obzirom na saznanja do kojih je došao prilikom obrade ovog slučaja da je utvrdio da su u pritvoru tu noć radili Emilijo Bungur, Tonći Vrkić, Anđelko Botić, Ante Gudić te Tomo Dujčić, koji je došao po pozivu Bungura. Također, da je došao do spoznaje da su prilikom bijega Kneževića za njim pucali Bungur i Vrkić, i saznanja da je Bulović Gojko pokušao pobjeći iz konačišta ratnih zarobljenika, ali da u tome nije uspio, da je bio spriječen. U hodniku da je čuo ne sijeća se od koje osobe, da su Bulovića premlatili Emilijo Bungur, Tonći Vrkić i Anđelko Botić. Osim njega zarobljenike da su ispitivali pripadnici krim službe, službujući vojni policajci. S njim u krim. službi da su još radili Zvone Abram, Marko Buljan i Boris Roščić. Svoje izvješće u predmetu Bulović, Knežević, da je dostavio Upravi vojne policije u Zagrebu, te da misli da u izvješću nije napisao tko bi mogao biti izvršitelj. O uzroku smrti Bulovića misli da je napisano “smatramo da je Bulović preminuo od srca”.

Svjedok Davor Perišić pripadnik 72. bojne Vojne policije, čuvar u Vojno istražnom centru "Lora" Split, te vođa druge smjene, ispitan je dva puta u istražnom postupku na okolnosti događaja od 14. na 15. lipnja 1992. godine, kao i na glavnoj raspravi 14. lipnja 2002. godine /list 1523 – 1527 spisa/. Na glavnoj raspravi navodi da je točno ono što je rekao pri prvom ispitivanju tj. pred sućem istražnog Vojnog suda u Splitu (list 382 do 383 spisa), a u odnosu na drugo ispitivanje pred sućem istražiteljem izjavio je da je tijekom ispitivanja bilo dosta sugestija, a isto tako da je u zapisnik ušlo dosta onoga što on nije rekao, te ističe da je imao osjećaj da se ispituje kao okrivljenik i da je zbog toga imao namjeru angažirati i branitelja.

U svom iskazu pred Vojnim istražnim sućem navodi da tu večer kada je došao u smjenu je čuo posredno po pričanju oko incidenta sa Nenadom Kneževićem, ali se detalja ne sjeća. Tu da je zatekao gospodina Skoku iz SIS-a njegovog pomoćnika, upravnika zatvora Tomu Dujčića i nadzornika Tonću Vrkića, i da se upravo u to vrijeme oko zida gdje se sve to događalo vršio očevid. Potom da je pošao u obilazak svih ćelija u "Blok B". Sa njim da je u obilasku bio i čuvar Zlatko Sulejmanović, te da su obilazili jednu po jednu prostoriju. Kada su došli do zadnje prostorije, pritvorenici koji su se unutra nalazili da su mu prilikom izlaska iz prostorije rekli da jedan od njih ne može se ustati iz kreveta. To da je upravo bio sada pok. Gojko Bulović. On da im je rekao da mu pomognu i da ga odvedu do umivaonika odnosno WC-a. Tada da su ga dvojica pritvorenika uhvatila ispod ruku te vukli prema umivaoniku, jer da je isti i uz njihovu pomoć teško hodao, da bi putem do umivaonika u jednom trenutku začuo njegov "horpac". Kada su ga oni spustili na tlo da mu je prišao i da više nije primjetio da daje ikakve znakove života. Pokušao je pomoći mu reanimiranjem masažom srca da bi ga vratio u život, ali da je to bilo bezuspješno jer da je isti već bio mrtav. Sve to da se dogodilo negdje iza 23,00 sata. Odmah potom da je pozvao upravnika zatvora Tomislava Duića, ili njegovog zamjenika odnosno nadzornika Tonću Vrkića. No, isti više nisu bili u krugu zatvora, jer je očevid o kojem je već govorio bio obavljen, te da je doznao da su isti otišli u bolnicu obaviti razgovor sa Nenadom Kneževićem. Pokušao ih je dobiti telefonom ali nije uspevao, već negdje iza dva sata u noći da je uspio najprije naći Tonću Vrkića koji je odmah došao u prostorije zatvora, a nakon toga da je došao i Zvonko Abram koji je bio u krim. službi. Kada su oni došli u zatvor da su njega poslali da on pođe nastaviti raditi svoj posao, a što su oni tada radili da ne zna. Tek oko 8 sati ujutro, kada je završila njegova smjena da je pitao Tonću Vrkića, da li je još potreban, a na što mu je isti rekao da nije, odnosno da može ići kući. Što se pak tiče Gojka Bulovića, svjedok navodi da mora kazati u trenutku kada ga je pokušao reanimirati da je vidio da je normalno obučen, a da po glavi nije primjetio nikakve povrede ili nešto što bi na to upućivalo.

Izvršen je uvid u pregled smjene čuvara Vojno istražnog centra "Lora" Split za period od 13. do 17. lipnja 1992. godine /list 366 spisa/. Iz pregleda rasporeda smjena razvidno je da su u prvoj smjeni pripadali Emilio Bungur, Ante Gudić i Anđelko Botić, drugoj smjeni Davor Perišić, Zlatko Sulejmanović i Tonći Rogošić, a treću smjenu da su sačinjavali Damir Perišić, Joško Pribudić i Viktor Perišić, te četvrtu smjenu Zoran Doždor, Boris Radošević. Dana 13. na 14. lipnja 1992. godine, od 22,00 do 0,8 sati, da je radila četvrta smjena, a u periodu od 8 do 14,00 sati treća smjena, te u periodu od 14,00 do 22,00 sata prva smjena, kojoj su pripadali Emilio Bungur, Ante Gudić i Anđelko

Botić. Dana 14. na 15. lipnja 1992. godine od 22,00 do 0,8 sati da je radila druga smjena koju su sačinjavali Davor Perišić, kao vođa smjene, te čuvari Zlatko Sulejmanović i Tonći Rogošić, a u periodu od 8 do 14,00 sati da je na dužnosti bila treća smjena. U istom je evidentirano da su po službenoj dužnosti morali biti prisutni i kontakt sa zatvorenicima ostvarivati i pripadnici Vojne policije, Ivica Livaja, Boris Roščić, Luka Orušulić, Zvonko Giljanović te njihovi prijatelji i poznanici.

Ni jedan od navedenih svjedoka nema neposredna saznanja o tome što bi se događalo noću od 14. na 15. lipnja 1992. godine, u odnosu na sada preminulog Gojka Bulovića, drugim riječima koje su ga osobe izudarale nogama i rukama i nanjele mu teške tjelesne povrede koje su dovele do smrtnog ishoda. S druge strane treba odmah ukazati na koliziju u iskazu pojedinih svjedoka u odnosu na sama događanja kritične prigode. Tako se odmah uočava da je iskaz vođe smjene Davora Perišića u koliziji sa iskazom Zlatka Sulejmanovića. Naime, Davor Perišić navodi da sa trojicom osoba iz kombija bijele boje sa kojima je bio Tomoslav Duić i Tonći Vrkić i koji su otišli prema tzv. "Blok C" da je sa istima desetak minuta proveo i Zlatko Sulejmanović, koji se potom vratio. Zlatko Sulejmanović kojeg se uzima kao ključnog svjedoka događaja, zbog njegovog iskaza da su te prigode pripadnici interventnog voda Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, kritične prigode sa spomenutim kombijem odvezli se u smjeru sjevernog dijela Vojno istražnog centra "Lora" Split, gdje se nalazi tzv. "Blok C". Zlatko Sulejmanović je zaniijekao da bi i u jednom trenutku krenuo za njima. Stoga i iz tog, a i iz drugih razloga treba svakako kritički sagledati iskaz Zlatka Sulejmanovića, kojeg je dao pred sucem istražiteljem, a kojeg sud već iz izrečenih razloga smatra meritornim u odnosu na onaj iskaz kojeg je dao na glavnoj raspravi, prije svega kada se ima na umu činjenica da je Zlatko Sulejmanović pred vojnim istražnim sucem saslušan u prijedlogu hitnih istražnih radnji iako za to nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti.

S druge strane u knjizi dežurstva druge smjene kojoj je pripadao Zlatko Sulejmanović i Davor Perišić, ništa nije navedeno o pronađenom tijelu Gojka Bulovića, tj. o onome o čemu oni poslije govore kao svjedoci. Prema nalazu i mišljenju sudskog vještaka Šimuna Anđelinovića pok. Gojko Bulović, je smrtno stradao između 14. i 15. lipnja 1992. godine u vojarni "Lora". Vanjskim pregledom i obdukcijom mrtvog tijela vještak je zaključio da je isti umro nasilnom smrću zbog zadobivenih višestrukih ozljeda koje su nastale udarcima tupo-tvrđog sredstva, te ističe da se ni pad ne može isključiti kao mehanizam nastanka ozljeda.

Iz svega rečenog razvidno je da nije utvrđeno ono najvažnije, a niti su bili ponuđeni dokazi koji bi doveli do toga da se utvrdi koje su osobe zaista kritične prigode nanjele teške tjelesne ozljede, koje su dovele do smrtnog ishoda Gojka Bulovića, a isto tako da sudski vještak medicinske struke nije utvrdio ni čas smrti. U tom smislu o trenutku smrti imamo samo iskaze svjedoka Davora Perišića i Zlatka Sulejmanovića, pa se postavlja pitanje zašto navedeni svjedoci nisu evidentirali u knjizi dežurstva jedan takav događaj koji se dogodio u smjeni dok su se oni nalazili u službi, za razliku od primjerice manje važnog događaja, o privođenju vojaka zbog remećenja javnog reda i mira iz Stobreča, koji se dogodio u vrijeme njihovog dežurstva.

Vođa prve smjene, Emilio Bungur, a kojoj su pripadali čuvari Anđelko Botić i Ante Gudić, u odnosu na prethodni događaj u svezi Nenada Kneževića, upisao je u knjigu dežurstva detaljno događaj u svezi događaja oko Kneževića. Stoga je i logično pitanje zašto Emilio Bungur ne bi to isto učinio i u odnosu na Gojka Bulovića, ako se u vrijeme i za vrijeme njegove smjene nešto dogodilo.

Dakle, kao i kod slučaja Nenada Kneževića, nije utvrđeno činjenično stanje niti dokazano da su optuženici sudjelovali u ozljeđivanju sada pok. Gojka Bulovića, niti pak utvrđenim pojedinačne radnje odnosno doprinos pojedinih optuženika kod nanošenja smrtnih ozljeda pok. Buloviću, pa imajući u vidu već spomenuto pravno shvaćanje i rješidbu Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj IKŽ-560/97 od 28. siječnja 1998. godine, sud u takvoj situaciji može jedino donjeti oslobađajuću presudu, jer bi bila apsolutna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl.354. st.2. ZKP-a, ako bi sud na glavnoj raspravi izmijenio činjenični opis i pravnu kvalifikaciju djela.

Četvrti stavak optužnice tereti sve optuženike da su kroz navedeno razdoblje prilikom ispitivanja koje je provodio Tomislav Duić, tukli i maltretirali, puštali jake udare inducirane struje, osobama srpske nacionalnosti, pa da su tako 13. lipnja 1992. godine na taj način mučili i zlostavljali Mirka Šuška, Lazu Ostojića, Branka Borovića, Tomu Krivića, Radu Krivića, Uglješu Bulovića, Duška Galića, i Jovu Prkuta. U vremenskom periodu od 19. do 29. kolovoza da su posebno zlostavljali i mučili Milosava Katalinu, a od 28. kolovoza do 2. rujna Đorđa Katića. Pri tome optužba kao ključne svjedoke navodi Maria Barišića, Milorada Paića i Marka Ivčevića.

Tako se pozivaju na iskaz svjedoka Maria Barišića, koji je tijekom 1992. godine bio djelatnik i pripadnik 72. bojne Vojne policije i u tom svojstvu po nalogu svojih pretpostavljenih da je u nekoliko navrata dolazio u vojni zatvor "Lora" u Splitu radi ustrojstva i tehničkog uređenja zatvora. S tim u vezi da je 9. travnja 1992. godine, zajedno sa Miloradom Paićem došao u Split, a 11. travnja 1992. godine i u Vojni zatvor "Lora" u Splitu, u kojem su zatekli zapovjednika tog zatvora Tomislava Duića i njegovog pomoćnika Tonća Vrkića, i u njihovim prostorijama da su zamijetili tragove krvi na podu i zidu pored vrata. Tom prilikom Tvrtko Pašalić, zamjenik zapovjednika 72. bojne Vojne policije da im je pokazao zarobljenike koji nisu nigdje evidentirani i od kojih "navodno da mogu raditi što žele". Potom da ih je kroz stražnja vrata odveo u sjeverni dio zatvora, koji je kasnije saznao da se zove "Blok C", gdje da je osjetio jaki smrad i čuo zapomagane ljude koji mole da ih se ubije. U tim prostorima na podu da je vidio emulziju krvi i vode i poljski induktorski telefon. Zatvorenici da su bili u izuzetno teškom stanju, izobličeni neki i bez očiju i ušiju. Primjetio je da neki grkljaju kao da nemaju jezik, što da ga je sve skupa užasnulo. Dva dana poslije da je ulazio u ostale prostorije i da je uočio kako su pretrpane zatvorenicima, da je bilo muških i ženskih osoba u civilnoj odjeći i maskirnim odorama. Većina da su bili izobličeni od batina, a prostori puni tragova krvi. S tim u vezi da je sačinio odgovarajuće izvješće i dostavio ga pretpostavljenom Tvrtku Pašaliću.

Dana 15. travnja 1992. godine, kada se saznalo da će neke Međunarodne oragnizacije doći u pregled vojnog zatvora "Lora" da je bio nazočan prebacivanju djela zatvorenika prema Šibeniku i Zadru. Tom prigodom da je zapazio da su zatvorenici odstraga vezanih ruku prolazili kroz "špalir" vojnih policajaca, i to onih koji su inače radili na osiguranju zatvora. Osim tog puta da nikada nije osobno vidio kako vojni policajci ili drugi uposlenici tuku pritvorenike.

Konačno, u svibnju ili lipnju 1992. da je bio ponovno sa Miloradom Paićem u vojnom zatvoru "Lora" gdje je vidio iste stvari, zatvorenike izobličene od udaraca. Inače, na osiguranju tih pritvorenika da je bio čuvar kojeg je znao po nadimku Bane ili Bokser. Zbog takvog stanja u 72. bojnoj Vojne policije, u čijem je sastavu bio i vojni zatvor "Lora", da je bilo formirano posebno povjerenstvo, i zbog čega da ga je zajedno sa Miloradom Paićem, 26. travnja 1993. primio i sam predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman i ostali visoki državni dužnosnici, a o čemu postoje i odgovarajući dokazi, kao što su transkript snimljenog sastanka u predsjedničkim dvorima, a isto tako i njegovo izvješće od 23. travnja 1992. godine.

Svjedok Milorad Paić, u svom iskazu pred sucem istražiteljem također u bitnom potvrđuje gore navedeni iskaz Maria Barišića.

Svjedok Marko Ivčević, navodi kako je tijekom 1992. kao pripadnik Hrvatske vojske i to Hrvatske ratne mornarice raspoređen u "Lori". Jedne prigode da je navratio u prostorije zatvora "Lora", i to negdje u srpnju ili kolovozu mjesecu 1992. godine, s nakanom pogledati čelije, obzirom da je prije toga čuo priče o pritvorenima u zatvoru sa otkinutim ušima i nosevima, ali kako je tamo u čeliji uočio svog poznanika iz sela Ubli, a radi se o Lazi Ostojiću, sa krvavim zavojem oko glave i modrim licem, da se povukao da ga ovaj ne bi prepoznao. U krugu zatvora da je vidio i jednog zatvorenika koji je na leđima bio sav krvav, tako da je zaključio kako nema kože. Ta ozljeda na leđima zarobljenika da nije bila starija od 7-8 sati. Njegov poznanik iz vojne policije, Marko Bilač, da mu je kazao "Sve je to digla palica". Ističe da je prilikom ulaska u prostor zatvora "Lora" ušao na glavni ulaz i da nije bilo nikakvog stražara koji bi to čuvao, a sam da je bio u civilnoj odjeći.

Saslušan kao svjedok na glavnoj raspravi Mario Barišić naveo je: "U potpunosti ostajem kod iskaza datog pred sucem istražiteljem, te predlažem da se isti pročita". Potom nadodaje da su za sva događanja u kompleksu Vojno istražnog centra "Lora", odgovorni Frane Goreta, Tvrtko Pašalić, Nikola Krište, Antonio Lekić, Josip Perković, Michael Budimir i Željko Maglov. Sve te osobe da su po svom hijerarhijskom ustroju znale što se događa i da su bile dužne o tome izvještavati pok. Ministra obrane. Tvrtko Pašalić tako da je od njega tražio da se prate civilne osobe srpske nacionalnosti koje su živjele u Šibeniku. Sve to da je bilo u cilju da se Hrvatska kao država koja je vodila obrambeni rat diskreditira, da se on osobno nije slagao sa time i da je zbog toga došao u sukob sa tim osobama. Svjedok je na kraju podvukao da Tonći Vrkić kao i ostali "momci" koji se terete za ratne zločine, su bili obično slovo na papiru i da oni nisu imali nikakvu odgovornost za ono što se događalo u to vrijeme u "Lori". Sva mučenja i

zlostavljanja pritvorenih osoba da su upravo započinjali zapovjednici, Tvrtko Pašalić, Željko Maglov, zatim "momci" koji su bili u paravojnim sustavima zapovjedanja.

Svjedok Milorad Paić, na glavnoj raspravi naveo je da je kao pripadnik 72. bojne Vojne policije u Šibeniku dobio radni zadatak da zajedno sa Mariom Barišićem obiđe vojni zatvor "Lora" u Splitu, radi sređivanja "situacije", jer da su po tom pitanju već radili na uređenju zatvora "Kuline" u Šibeniku. Sada da se ne može precizno izjasniti o datumu kada je to bilo. Uglavnom radi toga da su on i Mario Barišić došli u Split u vojni pritvor "Lora", gdje su snimili situaciju i utvrdili što treba napraviti. Uočili su dosta nepravilnosti i problema, što se tamo događa, i u svezi toga da su napisali izvješće što bi trebalo otkloniti i napraviti i to izvješće da su dostavili nadležnim tijelima. Te prigode da su bili i u tzv. "Blok C" u koji ih je vodio Tvrtko Pašalić. Da su uočili u ćelijama da je smješteno puno zatvorenika, te da su čuli zapomagane, krikove, izmete i svega ostalog. O tome da su napisali pisano izvješće odnosno izvješće da je napisao Mario Barišić, koje je dostavio zapovjedništvu 72. bojne. U odnosu na optuženike svjedok je izjavio: "Mogu reći da ovi ljudi koji sjede iza mene, pokazujući rukama na optuženike, su najmanje krivi za sve ono što se događalo u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, a da pravi krivci slobodno šetaju i po Splitu, Šibeniku i po Zagrebu".

Posebno upitan odakle mu bilješke na temelju kojih je davao iskaz u istrazi pred sucem istražiteljem, kada je to sudac istražitelj i konstatirao i od istog uzeo bilješke koje su sastavni dio spisa, svjedok je odgovorio "Iz moje glave". Isto tako da se ne sijeća kada je sastavio te bilješke, te da datume sa tih bilješki nije usklađivao sa Mariom Barišićem.

Svjedok Marko Ivčević, na glavnoj raspravi pored spomenutog iskaza pred sucem istražiteljem izjavio je da ima još stvari o kojima bi mogao govoriti, ali da ne smije zbog prijatiji koje mu dolaze iz "Čondićeva stožera". Isto tako na upite je li siguran da je kritične prigode zaista prilikom dolaska u Vojno istražni centar "Lora" u Splitu vidio i prepoznao Lazu Ostojića kojeg od prije poznaje, svjedok je odgovorio: "Meni je osoba koja je bila uz mene rekla da je to Ostojić, a ja sam rekao da ga poznajem". Upitan zašto je pred sucem istražiteljem u odnosu na tu činjenicu dao drugačiji iskaz, svjedok je odgovorio: "Možda sam danas pametniji nego u vrijeme kada sam davao iskaz". Dalje navodi da ga i danas prate tajni agenti po gradu, ali da ne zna imena tih ljudi. Zbog svojih neostavarenih građanskih i vojnih prava, da se obraćao svim institucijama hrvatske vlasti od najnižih do najviših, pa da se tako obraćao i pok. predsjedniku Tuđmanu, kao i sada Mesiću, te premijeru Račanu.

Upitan da pojašni kako je došao do odobrenja da uz pomoć civilnog policajca iz temeljne policije posjeti ćelije Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu, svjedok je pojašnrio riječima: "Ja Vam ne mogu to točno iskazati, to je dug put kojeg bi ja mogao nazvati u smislu cik-cak, a što znači ja Vam to ne mogu objasniti". Isto tako da ne zna gdje se sada nalazi Marko Bilač, kojeg je spominjao u svom iskazu, sa kojim je dolazio u vojni zatvor "Lora". Inače u ćelijama Vojno istražnog centra "Lora" da je bio samo jedan put, kada je vidio Lazu Ostojića, a ispred prostora vojno istražnog centra da je bio češće.

U odnosu na spomenute “ključne svjedoke” optužbe Maria Barišića, Milorada Paića i Marka Ivčevića, treba svakako reći da se radi o osobama koje su u sporu sa hrvatskom vojskom, radi svojih neriješenih vojnih i drugih statusa. Tako svjedok Barišić koji navodi da je o stanju kojeg je vidio prilikom višestrukih boravka u “Lori”, pisao mnogobrojna izvješća pretpostavljenima, što je i upitno, s obzirom da ta izvješća nisu evidentirana kada su pisana. S druge strane, ako se uspoređuje sadržaj tih izvješća sa njegovim iskazom pred sucem istražiteljem i na glavnoj raspravi, onda je sasvim razvidno da su u koliziji.

Naime, u tim izvješćima on nigdje ne spominje da bi tamo vidio kod pojedinih pritvorenika izvađene oči, odrezane uši, noseve i sl., što spominje pred sucem istražiteljem. Iz činjeničnog opisa ove optužnice sasvim je razvidno da ni optužba ne vjeruje u sve te navode predmetnog svjedoka jer u činjeničnom opisu nigdje se ne spominje da su pritvorenicima vađene oči, odrezane uši, nosevi ili drugi organi. Očito je da je takvo svjedočenje usmjereno ka obračunu sa vrhovima struktura vojne vlasti zbog svojih još nerazjašnjenih statusnih problema.

Sličan je slučaj i sa svjedok Miloradom Paićem koji je kod davanja iskaza u bitnom i identično kod suca istražitelja iskazao kao i svjedok Barišić, te pri tome treba skrenuti pozornost da je pri davanju iskaza čitao i koristio se bilješkama što upravo i potvrđuje ispravnost ovakvog zaključka. Kada se njegov iskaz analizira sasvim je razvidno da se ponavlja ono što je rekao Barišić, pa je tako razvidno da je na papiriću evidentirano i zabilježeno koliki se broj čelija nalazi u Vojno istražnom centru “Lora” što upravo odgovara činjeničnom stanju koje je u svom iskazu dao svjedok Mario Barišić.

Isto tako kada se analizira iskaz svjedoka Marka Ivčevića koji je također u sukobu sa hrvatskom vojskom oko svog statusa, što je i sam priznao, razvidno je da od njegove početne sigurnosti, da je u Vojno istražnom centru “Lora” vidio Lazu Ostojića, kojeg navodno od prije poznaje, nakon niza upita, došao do zaključka da nije siguran je li to ta osoba za koju je mislio da je Lazo Ostojić.

No, što je za utvrđenje činjeničnog stanja u ovom postupku najrelevantnije je ta činjenica bez obzira na sadržaj spomenutih svjedočkih iskaza predmetnih svjedoka, ni jedan od navedenih svjedoka ne dovodi u vezu ni jednog od optuženika u pogledu događaja o kojima oni govore u svojim iskazima, već za te događaje okrivljuju osobe sa vrha vojne hijerarhije ili pak nepoznate osobe.

U odnosu na događanja u inkriminiranom periodu od ožujka do rujna 1992. godine, saslušani su i svi ostali predloženi svjedoci, koji o tome imaju ili mogu imati nekakva saznanja. Uglavnom se radi o vojnim policajcima i djelatnicima krim. službe. Ni jedan od saslušanih svjedoka nije teretio ni jednog od optuženika, a isto tako ističu da oni nisu vidjeli u sklopu Vojno istražnog centra “Lora” nikakva zlostavljanja pritvorenih osoba, naprotiv, da se prema istima postupalo humano, da su bili posjećivani od nevladinih udruga prije svega da su u više navrata tu boravili djelatnici međunarodnog

Crvenog križa. Tu svakako treba nešto reći o iskazima dvojice svjedoka i to zapovjednika 72. bojne Vojne policije, prije svega Zdravka Galića i Michaela Budimira.

Svjedok Michael Budimir je postao zapovjednik 72. Vojne policije krajem kolovoza 1992. godine, tako da sam svjedok o događajima kroz inkriminirani period od ožujka do rujna 1992. godine ne može ni imati neposrednih saznanja. U svom iskazu svjedok navodi da su prostorije Vojno istražnog centra "Lora" Split bile uredne kada je on stupio na funkciju, a tijekom 1993. godine, da su renovirane i da je prema njegovoj prosudbi u sve te prostorije moglo stati najviše 30 osoba. Dalje ističe da je skoro svakog tjedna u "Loru" navraćala delegacija međunarodnog Crvenog križa. Što se tiče smještaja civilnih osoba u sklopu Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu, svjedok je odgovorio: "Pa nisam ja odlučivao tko će od privođenih osoba ići u "Loru", a tko na Bilice".

Svjedok Zdravko Galić, u svom iskazu navodi da se 72. bojna Vojne policije formirala 23. prosinca 1991. godine. Njeno sjedište do ljeta 1992. da je bilo u Dračevcu. Po zapovijedi da je prvi zapovjednik te vojne policije trebao biti Tole Žarko, a koliko on zna da isti formalno nikada nije preuzeo tu funkciju tako da je on stvarno preuzeo tu funkciju i da je bio prvi njen zapovjednik. U 72. bojnoj Vojne policije da je ostao do rujna 1992. godine i to baš do 2. rujna te godine. Kada je počela djelovati vojna policija da se ukazala potreba za određenim prostorom vezanom za pritvaranje i zadržavanje hrvatskih vojnika. Taj problem je riješen na način da je korišten prostor u bivšem kompleksu bivše JNA – "Lore", kojeg je JNA napustila 4. siječnja 1992. godine. On decidirano da ne može navesti kada je formiran vojni zatvor u objektima "Lore", zna da se radi o 1992. godini i vremenski misli da je bila zima ili proljeće. Da li je Tomislav Duić, doista odmah nakon formiranja tog zatvora u "Lori" stvarno i obnašao dužnost upravnika Vojno istražnog centra "Lora" da on sa sigurnošću ne zna. Nakon što su počeli koristiti dio prostora u "Lori" za potrebe vojnog zatvora, da nisu ništa posebno gradili niti dograđivali, već su koristili preuzete prostore gdje je već postojalo 6 ćelija sa po 4 kreveta. Sijeća se da je 4. travnja 1992. otišao u Zagreb na jednomjesečni tečaj za zapovjednika vojne policije, gdje je ostao 21 dan. Kada se vratio u Split saznao je da se upravo kroz to vrijeme dok je on bio odsutan taj prostor "Lore" počeo koristiti i za ratne zarobljenike, i sijeća se da su prvi zarobljenici bili 18 zarobljenih ročnih vojnika iz Gabele, koji su se navodno predali.

U svezi dovođenja u Vojno istražnom centru "Lora" Split, civila srpske nacionalnosti pored ratnih zarobljenika, svjedok je izjavio: "Sijećam se da sam upravo ja dobio nalog od svojih pretpostavljenih da bi trebalo privesti tj. da se izvrši privođenje civila srpske nacionalnosti. Trebalo ih je privesti na Bilice /Okružni zatvor Split/. Ja sam u početku odbio tako nešto izvršiti jer sam tražio da se dobije sudski nalog. Točno je da smo kasnije dobili sudske naloge, po tim nalogima smo postupali i to djelatnici krim. službe i vojni policajci. Tko je točno od zapovjednika bio određen za taj posao ne mogu se sjetiti, a također ne znam ni tko je bio određen od strane vojnih policajaca. Ja se ne mogu sjetiti koliki je bio broj osoba na taj način priveden. Znam da je upravnik zatvora na Bilicama odbio ih primiti navodeći da nema mjesta, nakon što je on odbio primiti te

osobe u zatvor Bilice, te osobe su privedene u zatvor "Lora". Ja doista ne znam po čijem nalogu su privedeni Bulović i Knežević".

Što se tiče događaja iz lipnja 1992. godine, navodi da se sjeća da ga je upravnik zatvora "Lora", Tomislav Duić, preko telefona izvijestio da je jedan pritvorenik počeo bježati te da je ranjen, odnosno da je došlo najprije do fizičkog sukoba između stražara i privedenih, kada su isti počeli bježati, i da je jedan od njih koji je pokušao pobjeći preko neke žice bio ranjen od nekog stražara koji je iz pištolja pucao za njim. Ne sjeća se da li mu je te prigode upravnik Duić spomenuo osobu koja je pucala i ranila pritvorenika koji je htio pobjeći. On da je odgovorio upravniku Duiću da tog ranjenika trebaju prevesti u bolnicu. Također od istog je tražio da podnese izvješće. Da se sjeća da su svakog jutra imali kolegij u njegovom radnom prostoru u vojarni Dračevac. Tako i te prigode nakon ovog događaja na kolegiju da mu je Tomislav Duić kazao da je tijekom noći jedan umro, a od istog da je saznao da je u čeliji preminula druga osoba, a ne ona koja je te večeri ranjena. On odmah da je izdao zapovjed šefu krim. službe da se sve to ispita i provjeri i da se odmah o svemu obavijesti istražni sudac Vojnog suda. Ne može se sjetiti da li je tražio odmah da se obavijesti i vojno tužiteljstvo, ali pretpostavlja da jeste. Prvi put da je tada čuo za imena Bulovića i Kneževića. Sa sigurnošću ne može odgovoriti da li je o tim događajima zatražio pismeno izvješće od upravnika Vojno istražnog centra "Lora", Tomislava Duića, u svezi dva spomenuta slučaja. U tom periodu njemu da su bili nadređeni Biškić i Laušić, formacijski gledano odozgo prema dolje. Zapovjednik operativne zone gdje su djelovali da je bio Mate Viduka i po tzv. horizontali da je bio njegov pretpostavljeni. Njegovi pomoćnici da su bili Mirko Čorić, Marjan Milas, vrlo kratko vrijeme, i bio je zadužen za IPD poslove, a njega kasnije da je na istom mjestu naslijedio Ivica Livaja. Za logistiku da je bio zadužen Palaga, misli da mu je ime Zoran. U to vrijeme njegov zamjenik da je bio Tvrtko Pašalić. Za vrijeme dok je on bio u Zagrebu da ga je mijenjao Tvrtko Pašalić.

U svezi zapovijedi vezane za stražare i rotacije istih navodi da su iste bile usmene. Isto tako da se ne može sjetiti da li su za stražare uzimani i pripadnici Samostalne satnije Vojne policije pri 4. brigadi, ali u svakom slučaju u periodu dok je on obnašao tu funkciju da su istodobno postojale 72. bojna Vojne policije i Samostalna satnija Vojne policije pri 4. brigadi. Zapovjednik Samostalne satnije da je bio Zlatko Čipčić, a jedno vrijeme i Joško Jurić.

Svjedok Tvrtko Pašalić, navodi da je u prvom mjesecu 1992. godine postavljen za zapovjednika Vojne policije u Šibeniku koja je pripadala 72. bojnoj Vojne policije sa sjedištem u Splitu, čiji je zapovjednik u to vrijeme bio pukovnik Zdravko Galić. Tijekom odlaska u Split da je bio u prostorima Vojno istražnog centra "Lora" Split, sjeća se i misli da je upravnik zatvora bio Tomislav Duić. Ne zna točno koliko je bilo čelija, ali sve čelije da su bile u jednom kompleksu, u jednoj zgradi. On da nije pregledavao evidenciju pritvorenih osoba. Sjeća se da su jedne prigode došli predstavnici međunarodne organizacije Crvenog križa posjetiti pritvorenike u "Lori". U svezi smrti Bulovića i Kneževića, da o tome nema nikakvih saznanja. Dobro da poznaje Maria Barišića, koji je bio pripadnik Vojne policije u Šibeniku, kao i Paić Milorad. Kategoričan je u tome da sa

njima dvojicom nije dolazio u Split, pa tako ni u zapovjedništvo 72. bojne Vojne policije, a da li su Paić i Barišić dolazili da on o tome ne zna, međutim da ne zna po kom osnovu su, ako su i dolazili, jer su oni bili pripadnici vojne policije u Šibeniku, koja je bila u širem sklopu 72. bojne Vojne policije, sa sjedištem u Splitu. Isto tako da mu nikada ni Barišić ni Paić nisu dali nikakva pisana izvješća vezano za njihovo utvrđenje stanja "Lore" u Splitu. Tek kasnije kroz medije da je saznao da su oni navodno išli i bili u "Lori". Na iskaz svjedoka Maria Barišića da može reći da je sve to laž što on govori, da to nije istina, da su sve to izmišljotine jednog psihičkog bolesnika. Zbog klevetanja njega i njegove obitelji da je protiv istog ustao i tužbom pred sudom u Zagrebu i da je zbog toga Mario Barišić osuđen pravomoćnom presudom.

U odnosu na smještaj civilnih osoba u sklopu Vojno istražnog centra "Lora" u Splitu, svjedok ističe da u sklopu Vojno istražnog centra "Lora" Split, nisu postojali nikakvi civili već samo teroristi, tj. osobe koje su ugrožavale integritet Republike Hrvatske, zbog čega su bili i procesuirani zbog kaznenog djela protiv sigurnosti i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske.

U svezi izvješća Maria Barišića, te osoba koje su bile pritvorene u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, identičan je iskaz dao i pripadnik SIS-a Antonio Lekić i svjedok Nikola Krišto.

No, svakako da su po tom pitanju najvažniji iskazi oštećenih koji su saslušani kao svjedoci tijekom ovog postupka.

Tako oštećenik Rade Krivić na glavnoj raspravi je naveo da prilikom ispitivanja u Vojno istražnom centru "Lora" Split, nije bio zlostavljan, ali da mu je na trenutak, tijekom ispitivanja bila priključena struja na uši i to vrlo kratko, dok je prilikom ispitivanja u Lećevici, gdje je prije toga bio na ispitivanju, također bila priključena struja, ali je bio i maltretiran i zlostavljan. Upitan je li može opisati ili prepoznati osobe koje su mu to činile, odgovorio je. "Ja se ne sjećam tih osoba, ne mogu se sjetiti njihovog izgleda, znam samo da se ova osoba iz Lećevice zvala Tomo, te osobe u Lećevici da su bile u odori, a u "Lori" da su također te osobe bile u odori".

Svjedok Dušan Parpura koji se nalazio također kratko u Vojno istražnom centru "Lora" u Split, u svom iskazu navodi da nije bio maltretiran i tučen. Sa njim u ćeliji da su bila još šestorica pritvorenika. Dana 14. na 15. lipnja 1992. da je tijekom noći čuo krike i jauke iz ćelije koja je bila nasuprot njegove, koliko je to mogao zaključiti.

Oštećeni Lazo Ostojić, Mirko Šušak, Tomo Krivić i Branko Borović, kao i Duško Galić, nisu saslušani tijekom ovog postupka, niti je bio prijedlog za njihovo saslušanje, a ni sud nije raspolagao podacima gdje te osobe trenutno prebivaju ili borave.

Svjedok Milosav Katalina na glavnoj raspravi 7. studenog 2002. godine, /list 1933-1940 spisa/, opisao je svoje uhićenje 19. kolovoza 1992. godine, kada je predveden u Vojni istražni centar "Lora". Opisujući taj period navodi da to što mu se dogodilo od 19. do 29. kolovoza 1992. godine, nikada neće zaboraviti, da mu je bio to najteži dan u životu. Ističe da ne može zamisliti da postoje ljudi koji tako mogu nehumano se ponašati i nanositi takva zla i tako mučiti ljude, kao što su njega mučili. Misli da ni jedna životinjska vrsta svojoj vrsti tako nešto ne bi učinila. Ni danas da mu nije jasno zašto su tako postupali prema njemu, navodeći da nije bio pripadnik ni jedne vojne ili civilne organizacije. Točno je da je bio vojno lice 44 godine, da je umirovljen 1975. godine, da nije bio ni u članstvo SKJ, jedno vrijeme da je bio ali da su ga isključili upravo u bivšoj JNA, jer se suprostavio njihovim metodama rada. Što se pak tiče prepoznavanja osoba koje su ga mučile i zlostavljale za njegovog boravka u pritvoru, ističe da imena i prezimena tih osoba ne zna, da bi ih eventualno mogao prepoznati kada bi imao sada fotografije tih osoba iz tog doba, jer je prošlo 10 godina od tog događaja. Navodi da može spomenuti samo nadimke tih osoba koje su ga mučile, tako zna osobu po nadimku "Pepe", jedne osobe po nadimku "Bokser", te jedne osobe muslimanske nacionalnosti po imenu "Meho", kojeg je vidio prije dvije godine na pazaru u Splitu. Isto tako da je prije godinu dana u gradu vidio jednu osobu koja ga je mučila induktorskim telefonom i koji je bio specijalista za lomljenje kičme, te da mu je ta osoba i prijetila da će mu biti dovedena čitava obitelj u pritvor, i da će biti silovana ne samo od strane njih nego da će i on morati silovati svoju obitelj. Ta osoba, koliko je njemu poznato nikada nije bila u zatvoru.

Posebno upitan, a nakon što mu je predložen dio iskaza na stranici 4. lista 557. spisa, gdje govori o osobama koje su ga mučile, te upitan da li bi sada neku od tih osoba kada bi vidio prepoznao, svjedok je odgovorio: "Prošlo je 10 godina od vremena kada se to dogodilo, to je dug period, ni rođena majka nakon toliko vremena sa sigurnošću ne bi mogla prepoznati svoje dijete, pa tako ni ja te osobe, a ja ne bih želio sebe dovesti u takvu situaciju da rečem nešto u što nisam siguran, i da nekoga teretim da je to učinio, a da nije to ta osoba".

Oštećeni kao svjedok Đorđe Katić, koji živi u Australiji i čiji je iskaz pročitao, a koji je dana 14. rujna 1992. godine ispitan kod Vojno istražnog suca u Splitu /list 299-301 spisa/, ističe da je uhićen i predveden u Vojno istražni centar "Lora" 28. kolovoza 1992. zajedno sa susjedom Deanom Meseldžićem. Te prigode da su predvedeni u sobu u kojoj se nalazio vojni policajac po prezimenu "Šimić", jer su ga tako oslovljavali. Vojni policajci koji su ga ispitivali, kada nisu dobijali odgovore koje su očekivali, a dok je policajac Šimić otišao u drugu prostoriju, da su ga tukli palicom, nogama i šakama, nakon čega su ga odveli u KBC jer mu je bila rasječena koža na čelu, pa ju je trebalo šivati. Poslije 10 dana da je mučen strujnim šokovima i da je morao pozdravljati fašističkim pozdravima. Policajac koji ga je vozio u bolnicu da ga je tukao. U svezi prepoznavanja osoba koje su ga tukle, zlostavljale i mučile, izjavio je: "Mogu reći da me gospodin Šimić nije tukao, a njegovu fizionomiju sam zapamtio, mislim da bih mogao prepoznati i onoga koji me je tukao dok sam vožen u bolnicu radi povredu na čelu. Ostale koji su me tukli ne bih mogao prepoznati, jer ih je uvijek bilo više, uglavnom sam udarce dobijao s leđa, pa ne bih mogao kazati koji me je od njih udarao".

Svjedok Dean Meseldžić koji je uhićen zajedno sa Đorđem Katićem ističe da je u jednom trenutku čuo dok su vojni policajci ispitivali Đorđa Katića da su ga pitali je li zna pjevati hrvatsku himnu, na što je isti odgovorio da zna. Također da je u jednom trenutku čuo da je Đorđe Katić govorio "Ne udadrajte me i ne zavrčite mi ruku". Đorđa Katića ponovno da je vidio nakon što je bio pušten iz pritvora ispred stana, da je isti bio natečen, te da je uočio da se Đorđe Katić teško kretao. Upitan je li pitao Đorđa Katića zašto se tako kreće, svjedok odgovara da ga to nije pitao.

U svezi materijalnih dokaza o nanjetim ozljedama oštećenima navedenim u optužnici da su bili zlostavljani i mučeni postoji izvješće liječnika iz Okružnog zatvora Bilice u Splitu, Mihovila Škovrlja, od 2. srpnja 1992. godine, kojeg je dostavio Vojnom sudu. Liječnički izvještaj odnosi se za osobe Dušana Parpura, gdje se konstatira da nema nikakvih ozljeda, Mirka Šuška, gdje se navodi da su evidentirane rane na donjoj vilici, Lazu Ostojića gdje se navodi da su evidentirani hematomi na lijevoj i desnoj podlaktici i nadlaktici i leđima. Za Branka Borovića nisu evidentirane nikakve ozljede, a za Tomu Krivića evidentirani su krvni podljevi, dok su kod Rade Krivića evidentirani mnogostruki hematomi. Kod Uglješe Bulovića evidentirana je rana na jeziku, a kod Duška Galića krvni podljevi, dok za Jovu Prkuta nisu evidentirane ozljede, ali se navodi da se isti žalio da osjeća bol u glavi.

Dakle, ni jedan od oštećenih saslušan kao svjedok ne zna podatke za osobe koje su ih mučile i zlostavljale, a isto tako izjavljuju da zbog proteka vremena ne bi sada mogli prepoznati te osobe.

S druge strane, treba svakako reći da optužba i ovdje ne uvažava materijalne dokaze, prije svega spomenute javne isprave Glavnog stožera Ministarstva obrane Republike Hrvatske iz kojeg je razvidno da okrivljenici Ante Gudić i Anđelko Botić, uopće nisu bili u tom periodu u Vojno istražnom centru "Lora" u Splitu, već da su se nalazili na terenu na južnom bojištu.

Iskaz Milosava Kataline, najbolje odražava da je stanje u optužnom aktu nepotpuno i nepravilno utvrđeno, jer sam svjedok opisujući pojedine osobe koje su ga zlostavljale i mučile, navodi da je te osobe poznavao po nadimku i da ih je viđao po gradu u Splitu, baš u periodu dok su oni koji su optuženi da su počinili ratne zločine, nalazili u pritvoru. Stoga je sasvim razvidno da ni u ovom dijelu navodi optužnice nisu dokazani niti potkrijepljeni relevantnim dokazima.

Dakle, na temelju datog obrazloženja sud je mišljenja da nije dokazano da su Tomislav Duić i dr., počinili kazneno djelo iz čl.120. st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, kako im se optužnicom Županijskog državnog odvjetništva stavlja na teret. Shodno tome sud je temeljem odredbe čl.354. Zakona o kaznenom postupku, a u svezi s Izmjenama i dopunama ZKP "NN" 58/02, donio presudu kojom se navedeni optuženici oslobađaju optužbe.